IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE PODBABLJE (II)

Ovaj elaborat sastavi je dio Odluke o donošenju Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Podbablje (II) („Službeni glasnik Općine Podbablje“ br 2/19)

KLASA: 35-02/01-19/1
UR. BROJ: 2129-05/01-19-6

Drum, 18. ožujka 2019. god

URBOS d.o.o. Split

ožujak, 2019.

Naziv plana: IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE PODBABLJE (II)

Broj ugovora: 719/17

Naručitelj: **OPĆINA PODBABLJE**

Jedinstveni upravni odjel

Pročelnik: Zoran Mustapić, dipl. iur.

Izrađivač: **URBOS d.o.o. Split**

Biro za prostorno planiranje, urbanizam i zaštitu okoliša

teh.direktor: Maja Madiraca, dipl. oec.

RADNI TIM

Gordana Radman, dipl. ing. arh., odgovorni voditelj

Maja Madiraca, dipl. oec.

dr.sc. Zoran Radman

Ana Pastuović, mag. ing. aedif.

Toni Lušić, mag. ing. arch.

Larisa Bačić, dipl. ing. građ.

Mislav Madiraca, manager EU fondova

SADRŽAJ:

I. *Izvod iz sudskog registra*

II. *Suglasnost za upis u sudski registar nadležnog Ministarstva*

III. *Rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu za odgovornu osobu u pravnoj osobi (Gordana Radman, dipl.ing.arh.)*

IV. *Imenovanje odgovornog voditelja izrade*

I OBRAZLOŽENJE

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

III GRAFIČKI DIO

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SPLITU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

MBS:
060095200

OIB:
01409263192

TVRTKA:
1 URBOS, biro za prostorno planiranje, urbanizam i zaštitu okoliša, d.o.o.

1 URBOS, d.o.o.

SJEDIŠTE/ADRESA:
4 Split (Grad Split)
Karamanova 11

PRAVNI OBLIK:
1 društvo s ograničenom odgovornošću

PREDMET POSLOVANJA:

1	45	- Gradevinarstvo
1	70	- Poslovanje nekretninama
1	72	- Računalne i srodne aktivnosti
1	74.4	- Promidžba (reklama i propaganda)
1	74.83	- Tajničke i prevoditeljske djelatnosti
2	*	- Stručni poslovi prostornog uređenja u svezi s izradom dokumenata prostornog uređenja i stručnih podloga za izdavanje lokacijskih dozvola;
2	*	- Obavljanje stručnih poslova izrade stručnih podloga i elaborata zaštite okoliša;
2	*	- Stručni poslovi stručne pripreme i izrade studija utjecaja na okoliš.
3	74.13	- Istraživanje tržišta i ispitivanje javnoga mnijenja
3	*	- Kupnja i prodaja robe;
3	*	- Trgovačko posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu;
3	*	- Savjetovanje i poslovi u arhitektonskoj djelatnosti: izrada nacrta (projektiranje) objekata, nadzor nad gradnjom;
3	*	- Izrada nacrta za strojeve i industrijska postrojenja;
3	*	- Inžinjerstvo, upravljanje projektima i tehničke djelatnosti;
3	*	- Projekti iz područja niskogradnje, hidrogradnje, prijevoza;
3	*	- Izrada i izvedba projekata iz područja elektrike i elektronike, rudarstva, kemije, mehanike, industrije i sustava sigurnosti;
3	*	- Izrada projekata za kondicioniranje zraka,

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

PREDMET POSLOVANJA:

hlađenje, projekata za sanitarnu kontrolu i kontrolu onečišćavanja i projekata akustičnosti itd.
6 * - organiziranje i održavanje savjetovanja, seminara i tečajeva za korištenje i upravljanje europskim projektima
6 * - savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem
6 * - organiziranje sastanaka i poslovnih sajmova
6 * - računovodstveni poslovi
6 * - usluge informacijskog društva
6 * - zastupanje inozemnih tvrtki
6 * - usluge grafičkog dizajna
6 * - energetsko certificiranje, energetski pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi
6 * - izrada procjene ugroženosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
6 * - izrada planova zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

OSNIVAČI/ČLANOVI DRUŠTVA:

7 GORDANA RADMAN, OIB: 19863082511
Maslinica, PUT LOKVE 23
5 - član društva

5 Maja Madiraca, OIB: 62534404707
Split, Starčevićeva 13
5 - član društva

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE:

7 GORDANA RADMAN, OIB: 19863082511
Maslinica, PUT LOKVE 23
1 - član uprave
1 - zastupa Društvo pojedinačno i samostalno

1 Maja Madiraca, OIB: 62534404707
Split, Starčevićeva 13
1 - član uprave
1 - zastupa Društvo pojedinačno i smostalno

TEMELJNI KAPITAL:
1 19.600,00 kuna

PRAVNI ODNOSI:
Osnivački akt:
4 Odlukom članova društva od 03. ožujka 2006. godine, izmijenjen je Društveni ugovor o usklađenju od 06. ožujka 2000. godine, u uvodu akta i u čl. 4 odredbe o sjedištu

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SPLITU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

PRAVNI ODNOSI:
Osnivački akt:
društva. Pročišćeni tekst Društvenog ugovora o usklađenju od 03. ožujka 2006. godine, pohranjen je u Zbirku isprava.
6 Odlukom članova društva od 30. ožujka 2015. godine, izmijenjen je Društveni ugovor od 3. ožujka 2006. godine, u uvodu, u čl. 2. odredbe o članovima društva, u čl. 4. odredbe o sjedištu, u čl. 5. odredbe o predmetu poslovanja, u čl. 7. odredbe o ulozima i poslovnim udjelima, u čl. 9. odredbe o raspolaganju poslovnim udjelima, u čl. 12. odredbe o skupštini, upravi i prokuri.
U cijelom tekstu riječi "osnivač/članovi društva" i "temeljni ulog/ulozi", zamjenjuju se riječima "članovi društva" i "ulog/ulozi" u odgovarajućem padežu.

OSTALI PODACI:
1 RUL - I - 11023

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA:

	Predano	God.	Za razdoblje	Vrsta izvještaja
eu	19.06.17	2016	01.01.16 - 31.12.16	GFI-POD izvještaj

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU	Tt	Datum	Naziv suda
0001	Tt-95/5418-5	16.06.1998	Trgovački sud u Splitu
0002	Tt-99/1022-4	02.07.1999	Trgovački sud u Splitu
0003	Tt-00/508-4	05.04.2000	Trgovački sud u Splitu
0004	Tt-06/566-2	13.03.2006	Trgovački sud u Splitu
0005	Tt-10/3867-4	23.11.2010	Trgovački sud u Splitu
0006	Tt-15/1987-2	13.04.2015	Trgovački sud u Splitu
0007	Tt-16/12057-1	08.12.2016	Trgovački sud u Splitu
eu	/	30.06.2009	elektronički upis
eu	/	21.06.2010	elektronički upis
eu	/	29.06.2011	elektronički upis
eu	/	30.06.2012	elektronički upis
eu	/	28.06.2013	elektronički upis
eu	/	24.06.2014	elektronički upis
eu	/	29.06.2015	elektronički upis
eu	/	28.06.2016	elektronički upis
eu	/	19.06.2017	elektronički upis

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SPLITU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

U Splitu, 29. siječnja 2018.

Ovlaštena osoba

REPUBLIKA HRVATSKA 27 TRGOVAČKI SUD U SPLITU

~~REPUBLIKA HRVATSKA~~
TRGOVAČKI SUD U SPLITU R3- 715/18

Ovaj izvadak istovjetan je podacima upisanim u Glavnoj knjizi sudskog registra.
Sudska pristojba plaćena u iznosu 40,00 kn, po Tar. br. 28. Zakona o sudskim pristojbama (NN 74/95, 57/96 i 137/02)
U Splitu, 29. 1. 2018.

Ovlaštena službenik

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA

Klasa: UP/I-034-02/16-02/190
Urbroj: 505-04-16-2
Zagreb, 25. travnja 2016.

Hrvatska komora arhitekata odlučujući o zahtjevu GORDANE RADMAN, dipl.ing.arh., OIB: 19863082511, iz KLISA, PLEŠTINIĆI 4 u predmetu upisa u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista na temelju članka 26. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (Narodne novine broj 78/15), i članka 37. Statuta Hrvatske komore arhitekata (Narodne novine broj 140/15), po zahtjevu stranke donosi

RJEŠENJE

1. U **Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista** upisuje se **GORDANA RADMAN**, dipl.ing.arh., iz KLISA, PLEŠTINIĆI 4, pod rednim brojem **158**, s danom upisa **25.04.2016.** godine.

2. Upisom u **Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista GORDANA RADMAN**, dipl.ing.arh., stječe pravo na uporabu strukovnog naziva **ovlaštena arhitektica urbanistica** i pravo na obavljanje stručnih poslova temeljem članka 47. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i članka 48. Statuta Hrvatske komore arhitekata, te pravo na pečat i iskaznicu ovlaštene arhitektice urbanistice.

3. Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista GORDANI RADMAN, dipl.ing.arh., Komora izdaje pečat i iskaznicu ovlaštene arhitektice urbanistice.

4. Upisnina u iznosu od 1.000,00 kn uplaćena je na račun Hrvatske komore arhitekata.

5. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Obrazloženje

GORDANA RADMAN, dipl.ing.arh., iz KLISA, PLEŠTINIĆI 4 podnijela je ovom javnopravnom tijelu zahtjev za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista Hrvatske komore arhitekata dana 15.04.2016. godine.

Hrvatska komora arhitekata provela je postupak razmatranja dostavljenog potpunog zahtjeva imenovane sukladno članku 64. st. 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju i čl. 4. Pravilnika o upisima u imenike, upisnike i evidencije Hrvatske komore arhitekata te je utvrđeno da je GORDANA RADMAN:

- upisana u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlašteni arhitekt temeljem rješenja Klasa: UP/I-350-07/00-01/1863, Urbroj: 314-01-00-1, od 06.07.2000. godine,
- da je položila stručni ispit dana 27.09.1973. godine,
- da je završila odgovarajući studij i stekla akademski naziv diplomirani inženjer arhitekture,
- da je stekla odgovarajuće stručno iskustvo,
- da ima prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske,
- da je uplatila upisninu sukladno Odluci o visini upisnine i članarine Hrvatske komore arhitekata.

GORDANA RADMAN, dipl.ing.arh., je prema odredbama Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu bila upisana u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlašteni arhitekt i po toj osnovi obavljala poslove ovlaštenog arhitekta.

Prema odredbi čl. 64. st. 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju imenovana je temeljem stečenih prava upisana u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista.

Temeljem ovako utvrđenog činjeničnog stanja ispunjeni su uvjeti propisani u čl. 27. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju i članku 6. Pravilnika o upisima u imenike, upisnike i evidencije Hrvatske komore arhitekata.

GORDANA RADMAN, dipl.ing.arh., upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista Hrvatske komore arhitekata od dana 25.04.2016. godine stječe pravo na uporabu strukovnog naziva ovlaštena arhitektica urbanistica, pravo na pečat i iskaznicu, te sva prava i obveze sukladno Zakonu o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Statutu Hrvatske komore arhitekata.

Slijedom ovako utvrđenog činjeničnog stanja zahtjevu je valjalo udovoljiti, te primjenom odredbi Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i Statuta Hrvatske komore arhitekata i gradnje riješiti kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, u roku od 15 dana od dostave ovog rješenja.

Upravna pristojba po tarifnom broju 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Zakona o upravnim pristojbama (NN br. 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14) naplaćena je i poništena na podnesku.

Predsjednica Hrvatske komore arhitekata
Željka Jurković, dipl.ing.arh.
Jurković

Dostaviti:
1. GORDANA RADMAN, KLIS, PLEŠTINIĆI 4
2. U Zbirku isprava Komore

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA
10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/ 3782 444 Fax: 01/ 3772 822

**Uprava za prostorno uređenje,
pravne poslove i
programe Europske unije**

Klasa: UP/I-350-02/17-07/45
Urbroj: 531-05-17-2
Zagreb, 20. rujna 2017.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, povodom zahtjeva tvrtke URBOS d.o.o. iz Splita, Karamanova 11, zastupane po direktorici Gordani Radman, dipl.ing.arh., za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, na temelju članka 9. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje („Narodne novine", br. 78/15.), donosi

R J E Š E N J E

I. **URBOS d.o.o. iz Splita, Karamanova 11, daje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova izrade nacrta prijedloga svih prostornih planova i nacrta izvješća o stanju u prostoru svih razina** te obavljanje poslova u vezi s pripremom i donošenjem svih prostornih planova i izvješća o stanju u prostoru svih razina iz članka 2. stavka 1. točke 1. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja („Narodne novine" br. 136/15.).

II. Pravna osoba iz točke I. izreke ovog rješenja dužna je jednom godišnje u mjesecu u kojem je izdana suglasnost dostaviti Ministarstvu dokumentaciju kojom se dokazuje da nisu prestali postojati uvjeti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

III. Suglasnost iz točke I. izreke ovoga rješenja ukinuti će se rješenjem ako pravna osoba prestane ispunjavati uvjete propisane za izdavanje suglasnosti, uvjete koji moraju biti ispunjeni prilikom izrade prostornih planova ili ako stručne poslove prostornog uređenja obavlja protivno Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, propisima donesenim na temelju tog Zakona ili protivno propisima kojima se uređuje područje prostornog uređenja.

O b r a z l o ž e n j e

URBOS d.o.o. iz Splita, Karamanova 11, podnio je ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev priložio sve dokaze propisane odredbom članka 4. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja:

1. fotokopiju rješenja o upisu u sudski registar kao dokaz da je URBOS d.o.o. iz Splita, registriran za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja te

2. dokaze da ima zaposlenog ovlaštenog arhitekta urbanista :

Gordana Radman, dipl.ing.arh., ovlaštena arhitektica urbanistica, br.ovl. A-U 158

a) rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista i

b) izvornik potvrde o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne starije od 30 dana te

3. dokaze da u izradi nacrta prostornog plana može osigurati sudjelovanje najmanje 3 stručnjaka različitih struka iz članka 15. stavka 1. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje :

- Mladen Žanić, dipl,ing.el., ovlašteni inženjer elektrotehnike br.ovl. E 394,
- Margita Radman, mag.biol.ekol.mora i
- Maja Madiraca, dipl.oec.,

i to za svakog stručnjaka :

a) fotokopiju rješenja o upisu u imenik ovlaštenih inženjera određene struke, odnosno fotokopiju diplome za stručnjaka koji se ne upisuje u imenik ovlaštenih inženjera,

b) fotokopiju ugovora o poslovnoj suradnji, odnosno izvornik potvrde o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne starije od 30 dana za stručnjaka zaposlenog u pravnoj osobi i

c) dokaz o dvije godine radnog iskustva na poslovima prostornog uređenja (fotokopije sastavnica prostornih planova u čijoj je izradi stručnjak sudjelovao).

Uvidom u navedenu dokumentaciju utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za izdavanje zatražene suglasnosti.

Slijedom izloženog, a sukladno odredbi članka 96. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine", br. 47/09.), riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 2. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, riješeno je kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 1. istog Zakona, riješeno je kao u točki III. izreke ovog rješenja.

Upravna pristojba u iznosu od 35,00 kn po Tar.br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine", broj 8/17) uplaćena je na račun državnog proračuna.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Splitu. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se navedenom Upravnom sudu predaje neposredno u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE

POMOĆNIK MINISTRA

mr.sc. Danijel Žamboki

Dostaviti:

1. URBOS d.o.o., 21 000 Split, Karamanova 11
   n/p Gordana Radman, direktorica
2. Evidencija suglasnosti, ovdje
3. Spis, ovdje

URBOS

Biro za prostorno planiranje, urbanizam i zaštitu okoliša, d.o.o. Karamanova 11, 21000 Split, Hrvatska,
Tel: 399-870, fax: 399-875, e-mail: gordana.radman@urbos.hr
Račun broj: 2360000-1101333735, MB 3911314, MBS 060095200, OIB 01409263192

Split, prosinac 2017.godine

Na temelju članka 82. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13.) za odgovornog voditelja izrade Nacrta prijedloga Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Podbablje, imenuje se:

Ovlaštena arhitektica urbanistica: GORDANA RADMAN, dipl.ing.arh., broj ovlaštenja: 158

Tehnički direktor:

Maja Madiraca, dipl.oec.

I OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. OSNOVNI PODACI O OPĆINI

Općina Podbablje se nalazi u središnjem dijelu bivše općine Imotski, prostirući se u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Okružena je sa općinama Lovreć, Lokvičići, Proložac, Zmijavci, Runovići, Zagvozd i Gradom Imotskim.

Sastoji se od 8 naselja; Drum, Grubine, Hršćevani, Ivanbegovina, Kamenmost, Krivodol, Podbablje Gornje i Poljica sa 4.709 stanovnika (prema publikaciji 1441 Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Prvi rezultati po naseljima, Statistička izvješća, Državni zavod za statistiku, Zagreb 2011.) .

Općina Podbablje ima površinu od 44,36 km², što čini 0,98% teritorija Splitsko-dalmatinske županije. Gustoća naseljenosti 2011.godine iznosila 106,15 stanovnika/km² i niža je od gustoće naseljenosti 2001. godine kada je iznosila 110,55 stanovnika/km^2 i 1991. godine kada je iznosila 132,640 st./km².

1.2. ZAKONSKI OKVIR

Izrada Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Podbablje II, u daljnjem tekstu: „Izmjena i dopuna PPUO Podbablje“, definirana je Odlukom o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Podbablje II, („Službeni glasnik Općine Podbablje 2/17.“) ; u daljnjem tekstu; „Odluka“ donesenoj na 33. sjednici općinskog Vijeća općine Podbablje, održanoj 18. travnja 2017. godine.

Odlukom se propisuje:

- Pravna osnova za izradu i donošenje
- Razlozi za izradu i donošenje
- Obuhvat
- Sažeta ocjena stanja u obuhvatu
- Ciljevi i programska polazišta
- Stručne podloge za izradu
- Način pribavljanja stručnih rješenja
- Popis javnopravnih tijela određenih posebnim propisima koja daju zahtjeve za izradu prostornog plana
- Rok za izradu
- Izvore financiranja

Izmjene i dopune Prostornog plana vezuju se za članak 198. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17 i 114/18) sukladno kojemu „Dokumenti prostornog

uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na snazi do donošenja prostornih planova po ovom Zakonu, odnosno do njihova stavljanja izvan snage na temelju ovog Zakona. Pošto se radi o Prostornom planu sa smanjenim sadržajem, on se kao takav mijenja i dopunjava.

Obuhvat izmjena i dopuna Prostornog plana odnosi se na čitav teritorij jedinice lokalne samouprave – Općine Podbablje.

Plan se izrađuje na odgovarajućoj katastarskoj izmjeri u mjerilu 1:5000.

POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE

1. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13 i 65/17)
2. Zakon o gradnji (NN 153/13 i 20/17)
3. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/15)
4. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13 i 73/17)
5. Ostali relevantni zakoni i podzakonski akti

Sukladno članku 90. stavku 1. Zakona, Nositelj izrade zatražio je zahtjeve za izradu od 14. tijela s javnim ovlastima i ostalih relevantnih organizacija od čega su pristigli slijedeći:

- RH, Ministarstvo državne imovine (KLASA: 940-01/18-03/665, URBROJ: 536-03-02-03/03-18-02) od 7. veljače 2018.
- RH Ministarstvo obrane Zagreb, Služba za vojno graditeljstvo i energetsku učinkovitost (KLASA: 350-02/18-01/20, URBROJ: 512M3-020201-18-2) od 31. siječnja 2018., navode da nema zona posebne namjene.
- RH, Ministarstvo poljoprivrede, Zagreb(KLASA: 350-02/18-01/28, URBROJ: 525-07/0800-18-2) od 22. siječnja 2018.
- RH, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Dubrovnik (Klasa: 350-02/18-01/05, Urbroj: 543-15-01-18-02); navodi se potreba ugrađivanja odredbe iz Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša za Općinu Podbablje, Zahtjeva zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska, Sektor upravnih i inspekcijskih poslova, Split (Broj: 511-12-21-1063/2-2018-M.D.), od 05.02.2018. navode se mjere sprječavanja širenja požara, spašavanja osoba iz građevina, poštivanju propisa za zapaljive tekućine i plinove, propisa za garaže i sl.
- RH, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zagreb,(KLASA: 351-03/18-04/72, URBROJ: 517-06-2-1-2-18-2) upućuje na potrebu provedbe članka 66. stavka 1. zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/85).
- RH, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Imotskom (Klasa: 612-08/18-10/0032, Urbroj: 532-04-02-18/02-18-02), od 23. siječnja 2018. Navodi se da je u tekstualni dio potrebno uključiti podatke o kulturnoj i arheološkoj baštini s odgovarajućim mjerama zaštite (na temelju izrađenih konzervatorskih elaborata).

- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana, Split (Klasa: 350-02/18-01/0000059, Urbroj: 374-24-9-18-2), od 01.03.2018. izdaje planske smjernice za izradu izmjena i dopuna.
- Hrvatske ceste, Sektor za razvoj i strateško planiranje , Odjel za razvoj i planiranje (KLASA: 350-02/14-1/380

1.3. RAZLOZI ZA IZRADU IZMJENA I DOPUNA

Osnovni razlozi za izradu Izmjena i dopuna PPUO Podbablje II sadržani su u u članku 3. Odluke o izradi i odnose se na :

1. **Usklađivanje s Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije** (Sl. Glasnik SDŽ br. 1/03,8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13); napomena. Izmjena i dopuna PPUO Podbablje izrađena je u 2015. godini (Službeni glasnik općine Podbablje br. 5/15) pa su u tim izmjenama i dopunama izvršena usklađenja u odnosu na važeći PPSDŽ.
2. **Usklađivanje sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13 i 65/17**); izvršeno je usklađenje koje se odnosi na utvrđivanje neizgrađenog i neuređenog građevinskog područja naselja i izdvojenih građevinskih područja gospodarske, i ugostiteljsko – turističke namjene za koje je obvezna izrada urbanističkih planova uređenja.
3. **Preispitivanje odredbi za provođenje;** vezano za primjedbe ili dvojbenosti u provedbe, te definiranje odredbi vezanih za novoplanirane zone gospodarske i ugostiteljsko-turističke namjene.
4. **Preoblikovanje i promjene građevinskog područja;** provjerom pristiglih zahtjeva jedinice lokalne samouprave i stanovnika koji su usklađeni sa zakonskim odrednicama i odredbama PPSDŽ. Obzirom da su posljednje izmjene i dopune PPUO Podbablje donesene u 2015. godini, zahtjevi koji su prispjeli uglavnom se odnose na manje korekcije granica građevinskih područja uz formirane cestovne pravce, kao i za formiranje novih gospodarskih zona vezanih uz kvalitetniji i brži gospodarski razvoj Općine.
5. **Izmjene vezane za zahtjeve javnopravnih tijela;** zahtjevi javnopravnih tijela sastavni su dio odredbi za provođenje

1.4. IZVOD IZ PROSTORNOG PLANA SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE

(Službeni glasnik Splitsko dalmatinske županije, broj 1/03, 8/04, 5/05, 5/06 i 13/07 i 9/13.)

Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije utvrđene su smjernice i uvjeti za namjenu, kapacitiranje – dimenzioniranje građevinskih područja te korištenje i zaštitu prostora. Prostor se prema korištenju Prostornim planom Splitsko - dalmatinske županije, razgraničuje na površine;

- zaštićene prirodne baštine
- zaštićenog kulturno – povijesnog nasljeđa
- zaštićenog poljoprivrednog zemljišta
- šuma i šumskog zemljišta
- geotehničkih značajki tla

- zaštite izvorišta voda za piće i potencijalnih izvora voda za piće
- zaštićenog morskog okoliša
- područja i dijelova ugroženog okoliša
- zaštićenog obalnog područja mora

Zaštita prirodne baštine;

Prijedlog akta o proglašenju zaštićenih prirodnih vrijednosti temelji se nas stručnoj podlozi kojom se utvrđuju vrijednosti područja predloženog za zaštitu. Akt o proglašenju sadrži naziv i kategoriju zaštićenog područja te njegove prostorne granice i objavljuje se u Narodnim novinama ili službenom glasilu.

Na području općine Podbablje zaštićeno je:

- Izvorišni dio i obalni pojas rijeke Vrljike (grad Imotski, općina Proložac i općina Podbablje u kategoriji posebni rezervat – ihtiološki (1971. godine, reg. broj 644)
- Prološko blato (općina Proložac, općina Lokvičići i općina Podbablje) u kategoriji značajnog krajobraza (1971. godine, reg. broj 642).

Zaštita kulturnih dobara

Zaštićena kulturna dobra na teritoriju Splitsko – dalmatinske županije kao temelj kulturnog identiteta uživaju osobitu zaštitu. Svrha je zaštite kulturnih dobara očuvanje kulturnih dobara u izvrsnom stanju, te prenošenje kulturnih dobara budućim naraštajima. Za uređenje zaštite kulturnih dobara izrađena je konzervatorska podloga Prostornog plana kojom je analizirano postojeće stanje kulturnih dobara, izvršena njihova valorizacija, te dane smjernice za njihovu zaštitu.

Obzirom da je prepoznavanje značaja i valorizacija kulturnih dobara permanentan proces, uz zaštićena kulturna dobra postoje i dobra od lokalnog značaja koja se trebaju štiti odredbama prostornih planova nižeg reda ili se predviđa njihova zaštita u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Područja za koja se konzervatorskim podlogama za prostorne planove nižeg reda ustanovi da imaju osobine dobra od lokalnog značaja moraju se kod izrade prostornih planova zaštitit planskim mjerama. Područja za koja se predviđa zaštita u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara moraju se kod izrade prostornih planova zaštititi planskim mjerama do njihove zakonske zaštite.

Na području općine Podbablje zaštićeno je više spomenika kulture:

Naselje	Naziv	Broj registra
Kamenmost	Mlinica Patrlj	P-3631
Kamenmost	Crkva sv Luke	Z-1872
Kamenmost	Mlinica Markićuša	Z-4593
Krivodol	Zaseok Čujića kuće	P-3903
Poljica	Sklop Domljan	Z-4005

Prostornim planom Splitsko - dalmatinske županije propisane su smjernice za prostorno uređenje spomeničkih cjelina i pojedinačnih spomenika kulture.

Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije određene su građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku i Županiju na području općine Podbablje:

<u>Građevine od važnosti za Državu</u>

1. Cestovne građevine:

- D60 Brnaze (D1) – Trilj - Cista Provo – Imotski - GP Vinjani Donji (granica BiH
- D76: Baško Polje (D8) – Zagvozd (D62) – Grubine (D60) – Imotski – G.P. Vinjani Gornji

2. Energetske građevine

- Vjetroelektrana Osoje snage veće od 20 MW (potencijalna lokacija, dijelom na području općine Podbablje)
- Planirani međunarodni plinovod Zagvozd – Imotski – Posušje sa planiranim redukcijskim stanicama)

<u>Građevine od važnosti za Županiju</u>

1. Cestovne građevine:
- Ž6181 Šumet - Kamenmost (D60)
- Ž6182 Kamenmost (D60) – Zmijavci – Runovići – Ž6199
- Ž6183 Grubine (Ž6180) - Ivanbegovina
- Ž6186 Kamenmost (D60) – G.Podbablje (L67160)
- Ž6187 Drum (L67159) - Hršćevani (Ž6186)

2. Energetske građevine
- dionica DV 110 kV Kraljevac - Imotski
- plinovod – lokalni (Plinski distribucijski sustav: Osnovni elementi planiranog distribucijskog sustava: Visokotlačni plinovod MRS Zagvozd – RS Šestanovac – RS Imotski – RS Vrgorac max radnog tlaka 12 bara predtlaka)

3. Vodne građevine
   - Vodoopskrbni sustav – grupni vodoopskrbni sustav Imotske krajine – podsustav Josip Jović (CS Opačac, 200 l/s instalirani kapacitet)
   - regulacijske i zaštitne građevine na lokalnim vodama (stalni vodotoci, bujice, odvodni kanali, retencije i sl.)
   - građevine za obranu od poplava na lokalnim vodama
   - melioracijski sustav Imotskog polja (pripadajući dio)
   - sustav odvodnje Imotskog polja (pripadajući dio)

4. Građevine za gospodaren je otpadom
   - Reciklažno dvorište iz sustava gospodarenja otpadom

Ugostiteljsko turističke zone se mogu planirati i unutar građevinskog područja naselja. Gospodarska zona veća od 10,0 ha obuhvaća proizvodnu zonu Golo brdo, Poljica površine 10,8 ha. Površine sportske namjene mogu se planirati i unutar građevinskog područja naselja.

Prostornim planom Splitsko - dalmatinske županije određeni su uvjeti za gradnju stambene i gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne i stočarske djelatnosti (Članak 113.):
„Pod stambenim i gospodarskim građevinama podrazumijevaju se građevine koje se za vlastite potrebe, a u funkciji obavljanja djelatnosti poljoprivrede i stočarstva grade izvan građevinskog područja. Sukladno kategorizaciji i osjetljivosti prostora, graditi u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti može se jedino na površinama na kojima se djelatnost obavlja, a Prostornim planom uređenja općine razgraničenim kao poljoprivredno zemljište, osim na I. kategoriji bonitiranog zemljišta.

Prostornim planom uređenja općine se na temelju kriterija utvrđenih Prostornim planom SDŽ, u grafičkom dijelu plana moraju odrediti područja na kojima se ovi sadržaji mogu graditi, a u odnosu na druge kriterije, namjenu, korištenje i zaštitu prostora. Mogućnost izgradnje tih sadržaja podrazumijeva bavljenje poljoprivredom i stočarstvom, kao registriranom osnovnom djelatnošću na površinama od minimalno 1 ha.

Stambene i gospodarske građevine u prostornom smislu moraju sačinjavati funkcionalnu cjelinu uz racionalno korištenje prostora. U stambenim objektima ovih cjelina mogu se pružati ugostiteljske i turističke usluge seoskog turizma.

Građevine za potrebe prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seljačkom domaćinstvu mogu se graditi prema kriterijima:
- ove građevine mogu imati najviše prizemlje ukupne površine do 400 m2 građevinske bruto površine (najveće visine do 5m) i/ili potpuno ukopani podrum do 1000 m2 građevinske bruto površine.
- ne može se graditi više odvojenih pojedinačnih građevina ukupno odgovarajuće površine.
- Odobrenje za građenje može se izdati samo na površinama koje su privedene svrsi i zasađene trajnim nasadima (maslina, vinova loza i sl.) u površini od najmanje 70% ukupne površine obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i seljačkog domaćinstva za pružanje ugostiteljsko turističke usluge.

Gospodarske građevine za vlastite potrebe u funkciji obavljanja djelatnosti poljoprivrede i stočarstva mogu se graditi prema sljedećim kriterijima:

- na površinama od 1 do 3 ha mogu imati prizemlje ukupne površine do 200 m2 građevinske bruto površine (najveće visine do 5m) i/ili potpuno ukopani podrum do 400 m2 građevinske bruto površine.
- Na površinama preko 3 ha mogu imati prizemlje ukupne površine do 400 m2 građevinske bruto površine (najveće visine do 5m) i/ili potpuno ukopani podrum do 1000 m2 građevinske bruto površine.
- Gospodarske ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 10,0 m od granice susjedne parcele.

Stambene građevine za vlastite potrebe u funkciji obavljanja djelatnosti poljoprivrede i stočarstva mogu se graditi prema sljedećim kriterijima:
- može se izraditi samo jedan stambeni objekt
- stambeni objekti moraju se graditi kao jedinstvene građevine i ne može se graditi više odvojenih pojedinačnih građevina ukupno odgovarajuće površine.
- Stambeni objekti ne mogu se graditi zasebno bez gospodarskih objekata i ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 10,0 m od granice susjedne parcele.
- visina stambenih objekata može biti najviše podrum, prizemlje, kat i kosi krov (bez nadozida), najveća bruto tlocrtna površina objekta je 100 m2.

Poljska kućica, kao građevina za vlastite gospodarske potrebe (spremište za alat, strojeve, poljoprivredu opremu i sl.), se gradi na poljoprivrednom zemljištu najmanje površine 2000 m2, a može biti tlocrtne površine najviše 20 m2.

Površina poljske kućice ne može se proporcionalno povećavati u odnosu na površinu zemljišta. Katnost ovih objekata je prizemlje i kosi krov i gradi se na zemljištu koje je Prostornim planom uređenja općine razgraničeno kao poljoprivredno, osim na osobito vrijednom poljoprivrednom zemljištu.

Poljske kućice ne mogu imati priključak na komunalnu infrastrukturu. Udaljenost poljskih kućica od ruba susjedne parcele je minimalno 3 metra. Pomoćni objekti druge namjene ne mogu se izgrađivati. Gospodarske i stambene građevine za vlastite potrebe u funkciji obavljanja djelatnosti poljoprivrede i stočarstva i objekti poljskih kućica ne mogu se graditi izvan građevinskog područja na prostorima zračne udaljenosti manje od 300 metara od obale jezera i vodotokova.

Infrastruktura vodoopskrbe i odvodnje

Vodoopskrba Imotskog područja ostvaruje se vodovodom „Josip Jović koji koristi vodu s vodozahvata Opačac",a čija izgradnja je započela 1996. lako je do sada izgrađeno oko 85 % sustava, sva naselja nisu priključena na vodoopskrbni sustav, te je planiran nastavak izgradnje sustava kako bi sva naselja imala riješenu opskrbu pitkom vodom.

Na području Imotskog potrebno je dograđivati kanalizacijsku mrežu, kako grada, tako i ostalih naselja čija odvodnja gravitira uređaju za pročišćavanje u Imotskom. To se u prvom redu odnosi na naselja u slivu izvorišta rijeke Vrljike, za koje je izrađeno idejno rješenje odvodnje otpadnih voda.

Elektroenergetika

Glavni pravci razvoja elektroenergetskog sustava su u izgradnji proizvodnih i prijenosnih objekata koji koriste programe obnovljivih izvora energije (energiju sunca, energiju vjetra, hidroenergiju, bioenergiju).

Program korištenja plina

U gusto naseljenim dijelovima naselja ili u dijelovima od posebne povijesne i urbanističke važnosti moguć je razvoj niskotlačnog plinskog sustava max radnog tlaka 100 mbar, a čija će se opravdanost i obuhvat definirati izvedbenim projektima.
Koncepcija plinofikacije područja južnog dijela Splitsko-Dalmatinske Županije rezultirala je izradom Koncepcije plinoopskrbe na području grada Imotski i općina Šestanovac, Cista Provo, Lovreć, Proložac, Zmijavci, Zagvozd, Zadvarje te Vrgorac.

Srednjetlačnim plinovodima maksimalnog radnog tlaka 4 bar pretlaka opskrbljivat će se svi potrošači, široka potrošnja, komercijalni i industrijski potrošači na području grada Imotski i općina Šestanovac, Cista Provo, Lovreć, Proložac, Zmijavci, Zagvozd, Zadvarje te Vrgorac.

RS IMOTSKI opskrbljivat će potrošače na području grada Imotski te općina Proložac Zmijavci i Runović.

Telekomunikacijski sustavi

Lokaciju postave baznih postaja potrebno je usuglasiti s nadležnim konzervatorskim odjelom kako bi se izbjegle moguće devastacije i štete na kulturnoj baštini, u prvom redu arheološkim lokalitetima.

Za grafički prikaz samostojećih antenskih stupova koristi se „Zajednički plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture“ izrađen od Udruge pokretnih komunikacija Hrvatske i potvrđen od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije. U grafičkom prikazu određuje se područje elektroničke komunikacijske zone za smještaj samostojećeg antenskog stupa unutar koje je moguće locirati samostojeći antenski stup

Unutar elektroničke komunikacijske zone uvjetuje se gradnja samostojećeg antenskog stupa takvih karakteristika da može prihvatiti više operatora, odnosno prema tipskom projektu koji je potvrđen rješenjem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Ukoliko je unutar planirane elektroničke komunikacijske zone već izgrađen samostojeći antenski stup/stupovi koji ne može prihvatiti druge operatere, tada je moguće planirati izgradnju dodatnog stupa za ostale operatore/operatora, izuzev ako je postojeća lokacija u blizini ili na dijelu arheološkog lokaliteta, gdje se onda uvjetuje izgradnja jednog antenskog stupa za prihvat više operatera, uz prethodnu suradnju s nadležnim Konzervatorskim odjelom. Novi stup se može graditi na udaljenosti koja minimalno utječe na krajobraz, na način da se ovisno o uvjetima prostora određuje područje – zona unutar koje je moguće locirati samo jedan stup. Iznimno, ukoliko lokacijski uvjeti ne dozvoljavaju izgradnju jednog stupa koji ima takve karakteristike da može primiti sve zainteresirane operatore (visina i sl.) dozvoljava se izgradnja nekoliko nižih stupova koji na zadovoljavajući način mogu pokriti planirano područje signalom.

Pri određivanju detaljnijeg položaja samostojećeg antenskog stupa potrebno je izbjegavati gradnju na područjima namijenjenima pretežito stanovanju. Iznimno, izgradnja samostojećih antenskih stupova na spomenutim područjima moguća je ukoliko se drugačije ne može osigurati kvalitetna pokrivenost signalom elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme.

Samostojeći antenski stupovi ne mogu se graditi na područjima namijenjenim za zdravstvene, predškolske i školske sadržaje i javne parkove. Ukoliko je neophodno graditi samostojeći antenski stup unutar građevinskog područja, prioritetno odabrati smještaj unutar područja gospodarske, komunalno-servisne, infrastrukturne i slične namjene. Ne planirati smještaj samostojećih antenskih stupova na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode, a posebice na područjima zaštićenim u kategoriji nacionalni park, strogi rezervat i posebni rezervat, te ostalim kategorijama ukoliko zaštićeno područje obuhvaća malu površinu. Ukoliko je zbog postizanja osnovne pokrivenosti područja nemoguće izbjeći planiranje i izgradnju samostojećih antenskih stupova na zaštićenom području isti se trebaju planirati rubno, odnosno na način da se izbjegnu istaknute i krajobrazno vrijedne lokacije i vrhovi uzvisina.

Na prostoru velikih zaštićenih područja planirati minimalni broj stupova koji omogućava pokrivenost. Na područjima zaštićenih dijelova prirode i graditeljske baštine tipske građevine za smještaj opreme treba oblikovati u skladu s prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicijskom arhitekturom.

Za pristupni put samostojećem antenskom stupu radi gradnje stupa, postavljanja i održavanja opreme, moguće je koristiti postojeći šumski put, šumske prosjeke, staze i sl., odnosno ostale prometne površine koje se kao takve u naravi koriste. Moguće je koristiti i novi prikladni pristupni put koji vodi do prometne površine, odnosno one koja se kao takva u naravi koristi. Pristupni put do samostojećeg antenskog stupa ne smije se asfaltirati.

Za planirane samostojeće antenske stupove na području ekološke mreže (Uredba o ekološkoj mreži), koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na područje ekološke mreže treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu odnosno na ciljeve očuvanja tog područja ekološke mreže. Dopušteno je postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenim posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishođenja lokacijske dozvole.

Radio Relejne RR postaje kao i prostori za smještaj postaja za pokretne komunikacije mogu se graditi izvan naseljenih područja. Ovim planom predviđa se zamjena radiorelejnih veza optičkom kabelskom pristupnom mrežom prema samostojećim antenskim stupovima.

U postupcima ishođenja dozvola za gradnju objekata elektroničkih pokretnih komunikacija potrebno je poštivati uvjete od interesa obrane vezano za zone posebne namjene i zaštitne i sigurnosne zone vojnih objekata te ishoditi posebne uvjete i suglasnost MORH-a.

Postupanje s otpadom

U cilju sanacije postojećeg stanja zbrinjavanja otpada i postojećeg stanja na odlagalištima otpada potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

1. Izraditi katastar svih aktivnih odlagališta, posebice otpadom zagađenog onečišćenog tla, s prijedlogom mjera za njihovu trajnu sanaciju, prema listi ekoloških prioriteta,
2. Staviti pod kontrolu sva aktivna odlagališta radi izbjegavanja nekontroliranog odlaganja opasnog otpada i stvaranja divljih deponija

U postupku izrade dokumenata prostornog uređenja niže razine, potrebno je prema danim uvjetima iz Prostornog plana SDŽ (članak 205.) ispitati mogućnosti izgradnje reciklažnih dvorišta. Reciklažno dvorište jest građevina namijenjena razvrstavanju i privremenom skladištenju neopasnog otpada.

U okviru izdvojenog građevinskog područja gospodarske – proizvodne namjene – pretežito zanatske na području Poljica, omogućava se uređenje zone za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije određene su mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš, uključujući zaštitu voda, mora, zraka, tala, poljoprivrednog zemljišta te mjere zaštite od buke.

1.5. OCJENA STANJA U OBUHVATU IZMJENA I DOPUNA PLANA

U uređenju i korištenju prostora općine Podbablje mogu se izdvojiti dva problema, jedan vezan za provedbu Prostornog plana uređenja općine Podbablje i izradu propisanih urbanističkih planova i drugi vezan za potrebu osiguranja uvjeta za kvalitetniji gospodarski razvoj, posebno u oblasti ruralnog turizma kao i razvoj naselja sa pratećim sadržajima u cilju povećanja kvalitete života stanovnika.

Radi ograničenja širenja naselja i građevinskog područja u polje, potrebno je razmotriti formiranje novog građevinskog područja na padinama brda i krškom području izvan polja te osigurati mjere za komunalno opremanje tj. uređenje novog građevinskog područja.

Jedan od značajnih problema koji se uočava u provedbi Prostornog plana uređenja općine Podbablje jest neodgovarajuća geodetska podloga na temelju koje nije bilo moguće precizno odrediti granicu građevinskog područja, razgraničiti izgrađeno od neizgrađenog područja te precizno i opravdano odrediti granicu obuhvata propisanih urbanističkih planova uređenja. Stoga je u ovim Izmjenama i dopunama korišten ortofoto prikaz radi razgraničenja izgrađenog i neizgrađenog građevinskog područja, odnosno uređenog građevinskog područja naselja.

Temeljna zadaća Prostornog plana uređenja općine je dugoročno planiranje prostora u smislu organizacije prostora i optimalnog kapacitiranja za sve naseljske funkcije, posebno gospodarske, uz istovremenu zaštitu prirodnih i kulturnih dobara te povijesnih vrijednosti.

Obzirom na složenost i dugotrajnost procedura izrade urbanističkih planova uređenja značajan praktični cilj ovih izmjena i dopuna je revizija razgraničenja izgrađenog i neizgrađenog neuređenog i neizgrađenog uređenog dijela građevinskog područja te precizno određivanje granice obuhvata urbanističkih planova u skladu s novim i preciznijim geodetskim podlogama.

Također su razmotrene granice zona gospodarske namjene te planirane i nove zone gospodarske namjene (za gospodarenje otpadom) izvan naselja te ugostiteljsko turističke namjene u naselju.

Jedan od obveznih ciljeva ovih izmjena i dopuna je usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju i te s drugim propisima kao i za zahtjevima javnopravnih tijela.

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Podbablje, obzirom da se radi o Prostornom planu skraćenog sadržaja, izrađene su na postojećim podlogama na kojima je izrađen važeći Prostorni plan (katastarska karta u mjerilu 1:5000 i neobavezni shematski prikaz mreže listova i osnovnih podataka o prostoru na topografskoj karti u mjerilu 1:25000 kao i prikaz postojećih javnih i nerzvrstanih cesta).

Za prikaz građevinskog područja naselja, korišteni su važeći katastarski planovi. Za razgraničenje izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja, precizno određivanje granice građevinskog područja, te razgraničenje zona unutar građevinskog područja, korištenje orto-foto snimak prostora općine Podbablje.

1.6. PROGRAMSKA POLAZIŠTA PROSTORNOG PLANA

Temeljna zadaća Prostornog plana uređenja općine Podbablje je dugoročno planiranje prostora u smislu organizacije prostora i optimalnog kapacitiranja za sve funkcije naselja, posebno gospodarske, uz istovremenu zaštitu prirodnih i kulturnih dobara i povijesnih vrijednosti.

Obzirom na složenost i dugotrajnost procedura izrade urbanističkih planova uređenja značajan praktični rezultat ovih izmjena i dopuna je revizija razgraničenja izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja svih naselja općine Podbablje. Time se znatno smanjuje potreba za izradom obveznih urbanističkih planova uređenja.

Izmijenjene su granice građevinskog područja naselja, gradnja na terenima izvan polja, definirane su zone gospodarske namjene izvan naselja i zone ugostiteljsko turističke namjene u sklopu naselja. Korišten novi digitalni ortofoto prikaz na temelju kojega je korigiran izgrađeni dio građevinskog područja naselja, utvrđen neizgrađeni dio građevinskog područja i neizgrađeni a uređeni dio građevinskog područja naselja..

Prostorni plan u mjerilu 1:5.000 je izrađen na katastarskim podlogama a stručne analize provedene kroz rad odabranog izrađivača (URBOS doo Split) a u suradnji s nadležnom općinskom službom.

2. CILJEVI IZRADE IZMJENA I DOPUNA PLANA

U odnosu na razloge za izradu izmjena i dopuna ciljevi izrade su:

- Trajnim praćenjem stanja u prostoru, sukladno potrebama lokalnog stanovništva, korigirati građevinsko područje svih općinskih naselja.
- Omogućiti lakšu provedbu prostornog plana vezanu za direktnu primjenu na uređenom građevinskom zemljištu.
- Omogućiti razvoj gospodarstva formiranjem novih zona gospodarske i ugostiteljsko turističke namjene.
- Ažurirati zahtjeve javnopravnih tijela koja se odnose na uređenje i zaštitu prostora.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PLANIRANA NAMJENA POVRŠINA

U skladu sa člankom 43., stavkom 5. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17) građevinska područja naselja mogu se proširivati samo ako je postojeće područje izgrađeno više od 50%. Međutim, prema odredbama Prostornog plana uređenja SDŽ, isto je moguće samo u slučaju da postojeća izgrađenost iznosi više od 80%.

Pošto važeći Prostorni plan uređenja Općine Podbablje nije imao izrađenu bilancu površina po naseljima, već samo ukupnu bilancu namjene površina, bilo je potrebno premjeriti sve površine radi usporedbe po naseljima, a u cilju zadovoljavanja propisanih odredbi vezanih za mogućnost širenja naselja.

NASELJE	GP NASELJA - NAMJENA	Usvojeni plan 2015.				IZMJENE I DOPUNE 2018.			
		IZGRAĐENO	NEIZGRAĐENO	UKUPNO	IZGRAĐENO %	IZGRAĐENO	NEIZGRAĐENO	UKUPNO	IZGRAĐENO %
		ha	ha	ha	%	ha	ha	ha	%
KRIVODOL*	Mješovita	76,6	44,68	121,28	63,16%	76,6	53,28	129,88	58,98%
	Turizam		9,5	9,5					
	Rekreacija		5,07	5,07					
	UKUPNO	76,6	59,25	**135,85**		76,6	53,28	**129,88**	
POLJICA	Mješovita	122,08	30,53	152,61	80,01	122,08	50,55	172,63	66,63%
	Turizam (T2, T3)						0,69	0,69	
	Groblje	2,39		2,39		2,39			
	UKUPNO	117,98	30,53	**154,00**		124,47	51,24	**173,32**	
IVANBEGOVINA	Mješovita	40,35	0	40,35	100,00%	40,35	5,58	45,59	88,5%
	Rekreacijska	0,34		0,34		0,34	0	0,34	
	UKUPNO	40,69		**40,69**		40,69		**45,93**	
GRUBINE	Mješovita	95,9	24,04	**119,94**	80,03%	95,9	28,16	124,06	77,3%

KAMENMOST	Mješovita	73,47	33,54	107,01	68,66%	73,82	33,91	107,73	68,52%
	Turizam (T2)						9,9	9,9	
	Groblje	2,97		2,97		2,62		2,62	
	UKUPNO	76,44	33,54	**109,98**		76,44	43,81	**120,25**	
DRUM	Mješovita	68,87	44,2	113,09	60,91%	68,87	45,2	114,07	60,37%
	Turizam (T2)		1,74	1,74			1,74	1,74	
	Rekreacijska	0,19		0,19		0,19		0,19	
	UKUPNO	69,96	45,94	**115,90**		69,96	46,94	**116,90**	
HRŠĆEVANI	Mješovita	25,09	40,9	65,99	38,02%	25,09	40,9	65,99	38,02%
PODBABLJE	Mješovita	99,99	12,1	112,09	89,21%	99,99	13,79	113,78	87,88%
	Groblje	1,03		1,03		1,03		1,03	
	UKUPNO	101,02	12,1	**113,12**		101,02	13,79	**114,81**	

NASELJE	GP IZVAN NASELJA - NAMJENA	Usvojeni plan 2015.				IZMJENE I DOPUNE 2018.			
		IZGRAĐENO	NEIZGRAĐENO	UKUPNO	IZGRAĐENO %	IZGRAĐENO	NEIZGRAĐENO	UKUPNO	IZGRAĐENO %
		ha	ha	ha	%	ha	ha	ha	%
POLJICA (I2, RD)	I		10,19	10,19			10,19	10,19	
POLJICA (GO)	I		1,09	1,09			1,09	1,09	

Analizom neizgrađenog dijela građevinskog područja utvrđen je uređeni dio neizgrađenog građevinskog područja naselja. Naime, ovaj Prostorni plan sadrži i prikaz svih izgrađenih cesta i ulica (javne ceste i nerazvrstane prometnice). Analizom izgrađene infrastrukture određen je uređeni dio neizgrađenog građevinskog područja. Za neuređeni dio građevinskog područja (dio naselja Poljica od oko 7,3 ha i 4,5 ha, dio naselja Kamenmost od oko 2,9 ha i dio naselja Gornje Podbablje od oko 5,1 ha) propisana je obveza donošenje urbanističkog plana uređenja.

U tablici su također prikazane zone isključive, ugostiteljsko – turističke i gospodarske namjene u naselju.

Izvan naselja planirane su dvije izdvojene zone gospodarske namjene u naselju Poljica.

3.2 IZMJENE I DOPUNE U DIJELU UVJETA UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Prostor za razvoj infrastrukturnih sustava planira se i ostvaruje uvažavajući standarde zaštite okoliša. Vođenje infrastrukturnih koridora treba planirati tako da se prvenstveno koriste postojeći pojasevi i ustrojavaju zajednički za više vodova, tako da se izbjegnu šume, vrijedno poljoprivredno zemljište, te uz provedbu načela i smjernica o zaštiti prirode, krajobraza i cjelokupnog okoliša.

Detaljno razgraničavanje i definiranje trasa prometnica, komunalne i druge infrastrukture unutar koridora što su određeni u Prostornom planu Splitsko dalmatinske županije, odrediti će se detaljnijim planovima ili odgovarajućim odobrenjem za građenje sukladno Zakonu, ovisno o lokalnim uvjetima. Manje izmjene tih trasa kao rezultat preciznije izmjere neće se smatrati izmjenom Prostornog plana.

Na području općine Podbablje nalaze se dionice slijedećih javnih (razvrstanih) cesta:

- Državne ceste: D60 i D76
- Županijske ceste: Ž6181, Ž6182, Ž6183, Ž6186, Ž6187,
- Lokalne ceste: L67147, L67150, L67158, L67159, L67160, L67162, L67164 i L67218.
- Nerazvrstane ceste povezuju dijelove naselja i poljoprivredna područja općine a prikazane su u kartografskom prikazu broj 4.a *Građevinska područja, graditeljska baština, postojeće javne i nerazvrstane ceste, plinovod* u mjerilu 1:25.000. Omogućava se uređenje pješačkih šetnica i putova unutar i izvan građevinskog područja naselja.

Koridori ili trase te površine infrastrukturnih sustava planiraju se na način da se primarno koriste postojeći pojasevi i ustrojavaju zajednički za više vodova, tako da se nastoje izbjeći šumska područja, vrijedno poljodjelsko zemljište, da se ne razara cjelovitost prirodnih i stvorenih tvorevina, a uz provedbu načela i smjernica o zaštiti prirode, krajolika i cjelokupnog okoliša.

Za planirane ceste, koje su označene u grafičkim prikazima Prostornog plana, određena je načelna trasa koja se utvrđuje detaljno u tehničkoj dokumentaciji. Moguća su odstupanja od planiranih i ucrtanih trasa prometnica, na način da se osigura planirano povezivanje područja i dijelova naselja. Ta odstupanja trasa planiranih cesta i ulice neće se smatrati izmjenom Prostornog plana.

Omogućava se gradnja i drugih trasa cesta a koje nisu ucrtane u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana a koje predstavljaju bolje tehničko rješenje u povezivanju dijelova naselja, više naselja ili unutar naselja. Idejni projekt nove ceste koje nisu sadržane u Prostornom planu mora predložiti stručna služba Općine Podbablje.

3.3 JAVNE TELEKOMUNIKACIJE

Prostorni plan predviđa rekonstrukciju (modernizaciju) postojeće TK infrastrukture radi optimalne pokrivenosti prostora i potrebnog broja priključaka. Svaka postojeća i planirana građevina unutar građevinskog područja treba imati osiguran priključak na TK mrežu. TK mreža u pravilu se izvodi podzemno i kroz postojeće prometnice, kao tehnički sigurno i ekološki čisto rješenje, a prema rasporedu komunalnih instalacija u trupu ceste. Ako se projektira i izvodi izvan prometnica i njenog zemljišnog pojasa, treba se izvoditi na način da se omogući gradnja na građevinskim parcelama u skladu s planiranom namjenom, odnosno izvođenje drugih instalacija. Isto se odnosi i na eventualnu gradnju zračne TK mreže. Planom se predviđa i povećanje broja telefonskih govornica, uvođenje novih TK usluga.

Potrebno je postići kvalitetnu pokrivenost područja mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih postaja. Nove bazne stanice mobilne telefonije se postavljaju:

- izvan užeg obalnog pojasa voda namijenjenog rekreaciji;
- na udaljenosti od najmanje 50 m od postojećih građevina;
- izvan zona zaštite spomenika kulture.

Nove stupove mobilne telefonije mora koristiti više korisnika. Stupovi mobilne telefonije svojim položajem ne smiju remetiti vizure, osobito tradicijske vizure krajobraza, ne mogu biti smještena u blizini stambenih građevina i spomenika kulture te ne smiju ugrožavati vrijednosti krajobraza. Kolni pristup do stupova mobilne telefonije rješava se na način da se koriste postojeće prometnice ili šumski putovi. Izuzetno, ako nema postojećih prometnica moguće je graditi novi pristupni put na način da se planirana prometnica u cijelost uklopi u krajobraz. Potrebno je potpuno sanirati sve usjeke ili nasipe bilo lokalnim kamenom ili zelenim pokrovom tako da nova prometnica ne predstavlja devastaciju krajobraza. Potrebno je postići dobru pokrivenost područja mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih stanica. Bazne stanice mobilne telefonije se postavljaju na udaljenosti od najmanje 500 od građevinskog područja naselja. U grafičkom prikazu određuje se područje elektroničke komunikacijske zone za smještaj samostojećeg antenskog stupa unutar koje je moguće locirati samostojeći antenski stup.

Ne planira se smještaj samostojećih antenskih stupova na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode. Ukoliko je zbog postizanja osnovne pokrivenosti područja nemoguće izbjeći planiranje i izgradnju samostojećih antenskih stupova na zaštićenom području isti se trebaju planirati rubno, odnosno na način da se izbjegnu istaknute i krajobrazno vrijedne lokacije i vrhovi uzvisina. Na prostoru velikih zaštićenih područja planirati minimalni broj stupova koji omogućava pokrivenost. Na područjima zaštićenih dijelova prirode i graditeljske baštine tipske građevine za smještaj opreme treba oblikovati u skladu s prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicijskom arhitekturom. Za pristupni put samostojećem antenskom stupu radi gradnje stupa, postavljanja i održavanja opreme, moguće je koristiti postojeći šumski put, šumske prosjeke, staze i sl., odnosno ostale prometne površine koje se kao takve u naravi koriste. Moguće je koristiti i novi prikladni pristupni put koji vodi do prometne površine, odnosno one koja se kao takva u naravi koristi. Pristupni put do samostojećeg antenskog stupa ne smije se asfaltirati. Za planirane samostojeće antenske stupove na području ekološke mreže (Uredba o ekološkoj mreži), koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na područje ekološke mreže treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu odnosno na ciljeve očuvanja tog područja ekološke mreže.

Dopušteno je postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenim posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishođenja lokacijske dozvole.

Radio Relejne RR postaje kao i prostori za smještaj postaja za pokretne komunikacije mogu se graditi izvan naseljenih područja. Ovim planom predviđa se zamjena radiorelejnih veza optičkom kabelskom pristupnom mrežom prema samostojećim antenskim stupovima.

Projektiranje i izvođenje TK mreže se rješava sukladno posebnim propisima, a prema rješenjima iz Prostornog plana. Građevine telefonskih centrala i dr. uređaja mogu se rješavati kao samostalne građevine na vlastitim građevnim česticama ili unutar drugih građevina kao samostalne funkcionalne cjeline.

Prostori za gradnju poštanskih središta i ureda mogu se odrediti unutar građevinskog područja naselja u skladu s potrebama. Raspored poštanskih ureda i položaj trasa telefonskih vodova i uređaja određen je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana u mjerilu 1:100000

3.4 OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

U skladu sa Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije određena je šira zone za smještaj vjetroelektrana na području Osoje. Dokumentacijom za ishođenje odgovarajućih odobrenja za građenje sukladno Zakonu rješavaju se i uvjeti i kriteriji za izgradnju transformatorske stanice i rasklopnih postrojenja, prijenosnih sustava i prometnog rješenja. U postupku konačnog određivanja površina za gradnju vjetroelektrana osobito je potrebno valorizirati površine šuma i šumskog zemljišta u svrhu očuvanja stabilnosti i bioraznolikosti šumskog ekosustava, na način da se ne usitnjavaju šumski ekosustavi i ne umanjuju boniteti staništa divljih životinja. Unutar površine određene kao makrolokacija za izgradnju vjetroelektrane, površine šuma i šumskih zemljišta tretiraju se kao površina u istraživanju. Daljnje planiranje vjetroelektrane vrši se uz slijedeće uvjete:

- površine vjetroelektrane treba odrediti na način da ne stvaraju konflikte s telekomunikacijskim i elektroenergetskim prijenosnim sustavima,
- vjetroelektrane se sastoje od više vjetroagregata i prostor između vjetroagregata je slobodan i koristi se u skladu s namjenom prostora,
- površine vjetroelektrana ne mogu se ograđivati,
- interni rasplet elektroenergetske mreže u vjetroelektrani mora biti kabliran,
- nakon isteka roka amortizacije objekti se moraju zamijeniti ili ukloniti, te zemljište privesti prijašnjoj namjeni,
- udaljenost vjetroagregata od granice naselja i turističkih zona minimalno 500 metara zračne udaljenosti i
- dopuštena je gradnja prilaznih putova unutar prostora vjetroelektrane te priključak na javno prometnu površinu u skladu s posebnim propisima;
- u fazi istraživanja potrebno je obaviti odgovarajuća arheološka istraživanja i utvrditi mjere zaštite kulturne baštine;
- priključak vjetroelektrane na elektroenergetsku mrežu sastoji se od trafostanice smještene unutar planirane sunčane elektrane i priključnog dalekovoda/kabela na postojeći ili planirani dalekovod ili trafostanicu u skladu s posebnim uvjetima nadležnog tijela.

Sukladno mogućnostima konfiguracije terena i koncepcije vjetroelektrane, dozvoljava se u okviru vjetroparka planiranje sunčanih elektrana i ostalih pogona za korištenje sunčeve energije.

Dopušta se postavljanje sunčanih kolektora na svim zgradama izvan zona zaštićenih kao spomeničke cjeline ili na pojedinačnim građevinama koje nemaju obilježje spomenika kulture

3.5 KORIŠTENJE PLINA

Program korištenja plina omogućava gradnju plinske infrastrukture u slučaju osiguranja korištenja plina na prostoru općine. Trasa magistralnog plinovoda određena je Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije na potezu Zagvozd – Imotski – Posušje sa nadzemnim objektom PČ/MRS Imotski. Trasa magistralnog plinovoda je ucrtana u grafičkom dijelu Prostornog plana u mjerilu 1:25.000.

Opskrba prirodnim plinom obavljat će se kroz sustav magistralnog plinovoda, maksimalnog radnog tlaka 75 bar, do mjerno redukcijskih stanica (MRS). Od MRS opskrba će se dalje omogućiti sustavom visokotlačnih plinovoda, maksimalnog radnog tlaka 6 – 16 ili 16 – 25 bar pretlaka ili srednjetlačnim plinovodima (4 bar pretlaka) za područja u okruženju MRS. Tlak visokotlačnog sustava će se u redukcijskim stanicama reducirati na vrijednost tlaka srednjetlačnih plinovoda maksimalnog radnog tlaka 4 bar pretlaka. Broj redukcijskih stanica i njihova lokacija, te trase plinovoda odredit m će se prilikom izrade tehničke dokumentacije.

Srednjetlačnim plinovodima maksimalnog radnog tlaka 4 bar pretlaka opskrbljivat će se svi potrošači, široka potrošnja, komercijalni i industrijski potrošači na području grada Imotski i općina Šestanovac, Cista Provo, Lovreć, Proložac, Podbablje, Zmijavci, Zagvozd, Zadvarje te Vrgorac. RS IMOTSKI opskrbljivat će potrošače na području grada Imotski te općina Proložac, Podbablje, Zmijavci i Runović.

Horizontalni i vertikalni razmaci između plinske cijevi i ostalih građevina komunalne infrastrukture (instalacija) bit će u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Smještaj trase planiranih plinovoda utvrđuje se u pojasu pješačkih staza i kolnika, sukladno propisima DIN 1998. Cijevi plinovoda potrebno je polagati s nadslojem min 1,2 m u prometnici i pješačkim stazama, odnosno 0,8 m u zelenoj površini. U slučaju manjeg nadsloja potrebno je izvesti zaštitu cijevi. Prijelazi plinovoda ispod ceste ili vodotoka izvode se obavezno u zaštitnim cijevima. Projektiranje i izgradnja distributivne plinske mreže mora biti izvršeno sukladno važećoj zakonskoj regulativi.

Zaštitni koridor magistralnog plinovoda unutar kojeg je zabranjena bilo kakva gradnja bez suglasnosti društva nadležnog za upravljanje plinovodom iznosi 60 m (30 m obostrano od osi plinovoda). U postupku odobrenja zahvata u prostoru u koridorima plinovoda potrebno je poštovati uvjete iz posebnih propisa. Horizontalni i vertikalni razmaci između plinske cijevi i ostalih građevina komunalne infrastrukture (instalacija) treba uskladiti s posebnim propisima. Smještaj trase planiranih plinovoda utvrđuje se u pojasu pješačkih staza i kolnika, sukladno posebnim propisima. Cijevi plinovoda potrebno je polagati s nadslojem min 1,2 m u prometnici i pješačkim stazama, odnosno 0,8 m u zelenoj površini. U slučaju manjeg nadsloja potrebno je izvesti zaštitu cijevi. Prijelazi plinovoda ispod ceste, vodotoka ili željezničke pruge izvode se obavezno u zaštitnim cijevima. Projektiranje i izgradnja distributivne plinske mreže mora biti izvršeno sukladno posebnim propisima.

Rješenje sustava plinoopskrbe općine Podbablje prikazano je na kartografskom prikazu u mjerilu 1:100.000 Prostornog plana Splitsko dalmatinske županije, koji je sastavni dio ovog Prostornog plana.

3.6 ZONE SANITARNE ZAŠTITE IZVORIŠTA PITKE VODE

Južni dio općine Podbablje na potezu Poljica – Gornje Podbablje svrstano je u IV zona sanitarne zaštite izvorišta koje obuhvaća sliv izvorišta izvan III zone s mogućim tečenjem kroz pukotinsko i pukotinsko-kavernozno podzemlje u uvjetima velikih voda, do vodozahvata za razdoblja utvrđena Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. Iznimno, IV zona sanitarne zaštite izvorišta može se odrediti tako da obuhvati sliv izvorišta izvan III zone, na kojem su utvrđene prividne brzine podzemnog tečenja manje od 1 cm/s, kao i ukupno priljevno područje koje sudjeluje u obnavljanju voda pripadajućeg izvorišta.

U IV zoni sanitarne zaštite izvorišta nije dopušteno:
- ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda,
- građenje postrojenja za proizvodnju opasnih i onečišćujućih tvari za vode i vodni okoliš,
- građenje građevina za oporabu, obradu i odlaganje opasnog otpada,
- uskladištenje radioaktivnih i za vode i vodni okoliš opasnih i onečišćujućih tvari, izuzev uskladištenja količina lož ulja dovoljnih za potrebe domaćinstva, pogonskog goriva i maziva za poljoprivredne strojeve, ako su provedene propisane sigurnosne mjere za građenje, dovoz, punjenje, uskladištenje i uporabu,
- građenje benzinskih postaja bez zaštitnih građevina za spremnike naftnih derivata (tankvana),
- izvođenje istražnih i eksploatacijskih bušotina za naftu, zemni plin kao i izrada podzemnih spremišta,
- skidanje pokrovnog sloja zemlje osim na mjestima izgradnje građevina koje je dopušteno graditi prema odredbama Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta,
- građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda,
- upotreba praškastih (u rinfuzi) eksploziva kod miniranja većeg opsega.

Za sve postojeće i planirane zahvate (djelatnosti) unutar zona sanitarne zaštite izvorišta za piće koji su ograničeni ili zabranjeni temeljem važećeg Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite moraju se primijeniti odredbe istoga, odnosno svih budućih zakonskih i podzakonskih akata te Odluka vezanih za vodozaštitne zone. Potencijalne lokacije takvih zahvata, prikazane u grafičkom dijelu elaborat Prostornog plana uređenja općine Podbablje, kartografski prikaz broj 4. „Granice građevinskog područja naselja“ u mjerilu 1:5.000, nisu konačne i dopuštene ukoliko ne udovoljavaju propisanim uvjetima sanitarne zaštite izvorišta za piće.

Iznimno, mogu se dopustiti određeni zahvati u prostoru, odnosno određene djelatnosti koje su inače zabranjene Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite, ako se provedu detaljni vodoistražni radovi kojima se provjerava mikrolokacija zahvata i/ili njena stvarna pripadnost zoni prema strogo utvrđenim uvjetima i radnjama.

3.7 ZAŠTITA PRIRODE

Zaštićene i ugrožene vrste na području općine Podbablje
Iako ne postoji cjelovita inventarizacija područja općine Proložac, prema dostupnim podacima iz crvenih knjiga ugroženih vrsta Hrvatske i postojećih stručnih studija, na ovom području stalno ili povremeno živi niz ugroženih i zaštićenih vrsta.

Sisavci
Prema Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske, šire područje općine Podbablje je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 1. Popis ugroženih vrsta sisavaca na području općine Podbablje
(SZ - strogo zaštićena svojta, Z -zaštićena svojta; EN - ugrožena, VU -rizična, NT - potencijalno ugrožena, LC - najmanje zabrinjavajuća, DD - vjerojatno ugrožena, ZZP - Zakon o zaštiti prirode)-

Znanstveno ime vrste	**Hrvatsko ime vrste**	**Regionalna kategorija ugroženost**	**Zaštita po ZZP**	**Dodatak II Direktive o staništima**
Canis lupus	vuk	NT	SZ	√
Eliomys quercinus	vrtni puh	NT	Z	
Glis glis	sivi puh	LC	SZ sj. od Save Z już od Save	
Lepus europaeus	europski zec	NT	Z	
Miniopterus schreibersi	dugokrili pršnjak	EN	SZ	√
Myotis emarginatus	riđi šišmiš	NT	SZ	√
Plecotus kolombatovici	primorski dugouhi šišmiš	DD	SZ	
Rhinolophus blasii	Blazijev potkovnjak	VU	SZ	√
Rhinolophus euryale	južni potkovnjak	VU	SZ	√
Rhinolophus ferrumequinum	veliki potkovnjak	NT	SZ	√
Rhinolophus hipposideros	mali potkovnjak	NT	SZ	√
Ursus arctos+	smeđi medvjed	NT	Z	√

+ povremeno rasprostranjenje

Od navedenih sisavaca, ističu se vrste navedene na Dodatku II Direktive o staništima odnosno vrste za koje je potrebno odrediti tzv. *Posebna područja zaštite* (SAC – *Special Area of Conservation*).

Od ugroženih vrsta izdvajamo slijedeće najugroženije vrste:

dugokrili pršnjak *(Miniopterus schreibersi)*

Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena svojta

Ekologija: Poglavito špiljska vrsta, ali je nađen i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovištima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja.

Razlozi ugroženosti: Vrlo je osjetljiv na uznemirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama. Ugrožen je vjerojatno i upotrebom pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti.

blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii)*

Kategorija ugroženosti: VU – osjetljiva populacija

Ekologija: Topli i suhi vegetacijom obrasli obronci, garizi i šibljaci u submediteranskom pojasu. Ljetne kolonije Blazijeva potkovnjaka su u osobito toplim špiljama ili u potkrovljima zgrada. Zimuje u špiljama s relativno visokom temperaturom, pa je i zimi često aktivan. U Hrvatskoj su, osim jedne ljetne kolonije , za sada poznate uglavnom samo manje zimske kolonije iz špilja. Čini se da je vrlo usko specijaliziran u prehrani: u Africi je zabilježeno da lovi gotovo jedino noćne leptire, no na jelovniku mu se nađu i termiti.

Razlozi ugroženosti: Mogući su razlozi ugroženosti gubitak staništa u špiljama zbog uznemirivanja turističkim posjetima i obnova odnosno izgradnja zgrada na način koji priječi boravak kolonija na tavanima, fumigacija špilja organoklornim pesticidima za vojne potrebe. O

brojnosti populacije ove rijetke vrste u Hrvatskoj još nemamo sigurnih podataka, ali vrsta nije više opažana na nekim nalazištima poznatim iz sredine prošlog stoljeća i moglo bi se dogoditi da prijeđe i u višu kategoriju ugroženosti.

južni potkovnjak *(Rhinolophus euryale)*
Kategorija ugroženosti: VU– osjetljiva vrsta
Ekologija: Livade s grmljem, grmolika vegetacija šibljaka, gariga i šuma s niskom pokrovnošću drveća. Kolonije su mu u špiljama, ljeti često tvori zajedničke kolonije s velikim potkovnjakom, riđim šišmišem i dugokrilim pršnjakom. Zimske kolonije su poznate u hladnijim jamama i špiljama, samostalne ili s velikim potkovnjakom, ali dosad u Hrvatskoj nije nađen u većem broj. U primorju je, prema zapažanjima autora, često aktivan i zimi.
Razlozi ugroženosti: Uznemirivanje prstenovanjem, špiljarenjem i intenzivna upotreba pesticida. O pretpostavljenom padu broja kolonija i brojnosti vrste u Hrvatskoj indikacija su brojni nalazi subfosilnih ostataka u špiljama na obali i otocima, a u kojima više nisu potvrđene niti ljetne niti zimske kolonije.

Mjere zaštite:
U cilju zaštite **šišmiša**, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima po tavanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. U slučaju obnova zgrada i crkava u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mjesta za sklonište kolonije.

Za zaštitu šišmiša koji obitavaju u špiljama potrebno je špilje tretirati kao područja zatvorena za javnost, a u iznimnim slučajevima u špiljama koje su otvorene za posjetitelje šišmišima osigurati nesmetano kretanje prilikom postavljanja vrata na ulazu u špilju (za postavljanje takvih vrata obavezno je konzultirati stručnjake za šišmiše), ne uznemiravati prilikom posjeta te odrediti prihvatni kapacitet špilje.

U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugrađuju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Proložac.

U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje, odnosno ne planirati daljnje regulacije vodotoka te daljnje melioracije ovakvih površina bez Ocjene prihvatljivosti takvih zahvata na prirodu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Jedno od glavnih obilježja ovog područja je da u njemu žive dvije od **3** velike zvijeri – vuk i medvjed:
Vuk - *Canis lupus* je strogo zaštićena vrsta kojom se upravlja temeljem «Plana upravljanja vukom u Hrvatskoj» izrađenog u suradnji svih interesnih skupina, te usvojenog kao službeni dokument od strane Ministarstva kulture 15. srpnja 2010. godine (za razdoblje 2010.-2015.). Vrsta je ugrožena fragmentiranjem staništa, ilegalnim odstrjelom, nedostatkom prirodnog plijena i ilegalnim trovanjima.

Mrki ili smeđi medvjed - *Ursus arctos* je zaštićena vrsta, odnosno lovna divljač kojom se gospodari temeljem «Plana gospodarenja smeđim medvjedom u Republici Hrvatskoj», koji je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva usvojilo 04. veljače 2008.

godine. Vrsta je ugrožena uslijed fragmentiranja staništa – izgradnjom mreža prometnica koje onemogućavaju prirodnu migraciju te uzrokuju genetičku izolaciju pojedinih manjih populacija. Ilegalna i neuređena odlagališta otpada pridonose promjenama navika pojedinih životinja i približavanje ljudskim naseljima.

Mjere zaštite:
U cilju zaštite **velikih zvijeri**, nužno je prije izgradnje novih prometnica ili preinake postojećih, što bi moglo dovesti do presijecanja migratornih puteva, izraditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za prirodu kojom će se, između ostalog, sagledati i utjecaj fragmentacije staništa na opstanak vrsta na ovom prostoru. Kako bi se sačuvala cjelovitost staništa velikih zvijeri potrebno im je omogućiti siguran prijelaz preko brzih prometnica (izgradnjom tunela, vijadukata, zelenih mostova), uz istovremeno onemogućavanje direktnog prijelaza (izgradnjom odgovarajućih ograda) kako bi se smanjila opasnost od stradavanja.

Sva dosadašnja neuređena odlagališta i divlje deponije potrebno je sanirati, te ih zajedno s legalnima, urediti na način da im velike zvijeri (prvenstveno medvjedi) ne mogu prići i hraniti se na smeću. Najučinkovitiji način je ograđivanje deponija električnom ogradom. Otpad u blizini naselja i objekata u kojima stalno ili povremeno borave ljudi (odmorišta, vidikovci) treba prikupljati u «bear-proof» kontejnere i kante – takve u koje medvjedi neće moći provaliti i hraniti se smećem.

Ptice
S obzirom na ovdje prisutna staništa te uzimajući u obzir podatke ornitoloških studija izrađenih u okviru LIFE III CRO-NEN projekta (izradio Zavod za ornitologiju, HAZU), kao i *Crvenu knjigu ugroženih ptica Hrvatske*, područje Općine Proložac je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih ptica. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem – u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 2. Strogo zaštićene i ugrožene vrste ptica rasprostranjene na području Općine Proložac (RE – regionalno izumrle, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; gp – gnijezdeća populacija, ngp – negnijezdeća populacija, zp – zimujuća populacija, pp – preletnička populacija; Z – zaštićena vrsta)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Dodatak I Direktive o pticama
Anthus campestris	primorska trepteljka	LC gp	√
Aquila chrysaetos	suri orao	EN gp	√
Circaetus gallicus	zmijar	VU gp	√
*Clamator glandarius**	afrička kukavica	EN gp	
Emberiza hortulana	vrtna strnadica	NT gp	√
Falco peregrinus	sivi sokol	VU gp	√
Hippolais olivetorum	voljić maslinar	DD gp	√
Lanius minor	sivi svračak	LC gp	√
Lullula arborea	ševa krunica	LC gp	√
Pernis apivorus	škanjac osaš	VU gp	√
Pluvialis apricaria	troprsti zlatar		√

*vjerojatno područje gniježđenja

Od ugrožene i strogo zaštićene ornitofaune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti slijedeće vrste:

suri orao *(Aquila chrysaetos)*

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Otvoreni predjeli pretežito s niskim raslinjem: planinski i kamenjarski pašnjaci, stjenovita područja, vrištine, polupustinje, tundra. U srednjoj i južnoj Europi pretežito u planinskim predjelima i području suhih mediteranskih pašnjaka i šikara. U prošlosti je bio rasprostranjen i u nizinskim područjima.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, odumiranje tradicionalnog stočarstva, smanjenje populacija srednjih sisavaca, jarebica i trčki zbog preintenzivnog lova, trovanje zvijeri, turizam i rekreativne aktivnosti.

afrička kukavica *(Clamator glandarius)*

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava u otvorenim hrastovim i borovim šumama, na obradivim površinama (npr. nasadima badema) i otvorenim područjima s raštrkanim drvećem, živicama i sl.

Razlozi ugroženosti: Najvjerojatnije se radi o rubnoj populaciji, vrsta još uvijek širi areal i možda će i u Hrvatskoj uskoro postati brojnija. Zasada nije moguće utvrditi da li ju što ugrožava i u kolikoj mjeri.

zmijar *(Circaetus gallicus)*

Kategorija ugroženosti: VU – rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava pretežito u područjima s toplom klimom i malo oborina što pogoduje obilju gmazova koji su zmijaru glavni plijen. Optimalno stanište su mu suha, sunčana, otvorena, kamenita, stjenovita ili pjeskovita područja ispresijecana šumama, šumarcima, makijom ili garigom.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, odumiranje tradicionalnog stočarstva.

sivi sokol (*Falco peregrinus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitavaju na raznolikim staništima od otvorenih do šumovitih područja, u unutrašnjosti i uz more. Za lov su im potrebna otvorena područja koja često uključuju različita vlažna ili priobalna staništa. Za gniježđenje trebaju litice, stijene ili druge strme, nepristupačne položaje (npr. tornjevi ili ruševine), a u dijelovima areala gnijezdi se i na stablima (u starim gnijezdima drugih ptica) ili na tlu.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, pesticidi, smanjenje populacija srednje velikih ptica zbog preintenzivnog lova, turizam i rekreativne aktivnosti.

škanjac osaš (*Pernis apivorus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Šume bogate proplancima, čistinama, prosjekama, sječevinama. Često i u mješovitom, mozaičnom krajoliku gdje su šume izmiješane s livadama, živicama, malim močvarama i sl.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

voljić maslinar (*Hippolais olivetorum)*

Kategorija ugroženosti: DD – nedovoljno poznata gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitavaju u toplim, otvorenim hrastovim šumama, šikarama, maslinicima, voćnjacima, plantažama i sličnim površinama s raštrkanim drvećem i grmljem. Na zimovalištima u istočnoj Africi obitavaju u savani i suhim grmovitim područjima. Gnijezdo grade na niskom drveću ili u grmlju. Hrane se uglavnom beskralješnjacima, a krajem ljeta i smokvama (vjerojatno i drugim voćem i bobicama). Hranu pretežito skupljaju u krošnjama drveća, također i u grmlju, ponekad i na tlu.
Razlozi ugroženosti: Bez opsežnijih istraživanja nije moguće utvrditi prave razloge ugroženosti, no najvjerojatnije se radi o zapuštanju tradicionalnog poljodjelstva i voćarstva i intenziviranju poljodjelstva.

Mjere zaštite:
U cilju zaštite vrsta ptica koje se gnijezde na liticama stijena, potrebno je spriječiti svako planiranje izgradnje infrastrukture i ostalih zahvata koji bi mogli ugroziti stanište ovih vrsta ptica.

U slučaju izvođenja ovakvih zahvata na područjima Ekološke mreže RH potrebno je provoditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu.

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko-gospodarskih osnova i/ili programa gospodarenja šumama).

U cilju eliminiranja stradavanja ptica, a posebice ptica koje imaju veliki raspon krila te su stoga u većoj opasnosti od strujnog udara na ovakvim objektima potrebno je tehničko rješenje izvesti na način da se ptice zaštite od strujnog udara. Zakona o zaštiti prirode propisuje da se stupove i tehničke komponente srednjonaponskih vodova izvode na način da se ptice zaštite ptica od strujnog udara. Nepoštivanje navedene odredbe podliježe prekršajnoj odredbi iz članka 195. stavka 1. Zakona. Republika Hrvatska stranka je Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) od 2000. godine (Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), Narodne novine Međunarodni ugovori 06/00). U Preporuci stalnog odbora Bernske konvencije br. 110(2004) o smanjivanju negativnih utjecaja nadzemnih vodova na ptice sagledana su tehnička rješenja koja su također opisana u članku „Prilog tipizaciji tehničkih rješenja za zaštitu ptica i malih životinja na srednjenaponskim elektroenergetskim postrojenjima“ (J. Bošnjak, M. Vranić; Hrvatski ogranak međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave - CIGRÉ; 7. Savjetovanje HO CIGRÉ, Cavtat, 2005.).

Vodozemci
Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske,* područje Općine Podbablje je stanište slijedećih ugroženih vrsta vodozemaca:

Tablica 3. Ugrožene vrste vodozemaca na području Općine Podbablje (SZ – strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – nisko rizične, LC – **t**najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direkive o staništima
Hyla arborea	gatalinka	NT	SZ	
Triturus vulgaris	mali vodenjak	DD	SZ	

Mjere zaštite:
Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Gmazovi
Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske,* područje općine Podbablje je stanište slijedećih ugroženih vrsta gmazova:

Tablica 4. Ugrožene vrste gmazova na području općine Podbablje (SZ – strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – nisko rizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
Zamenis situla	crvenkrpica	DD	SZ	√

Mjere zaštite:
Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Ribe
Prema *Crvenoj knjizi slatkovodnih riba Hrvatske* područje Općine Podbablje je područje rasprostranjenja većeg broja ugroženih vrsta riba.

Tablica 5. Ugrožene vrste riba na širem području Općine Podbablje (SZ - strogo zaštićena svojta, Z - zaštićena svojta; CR – kritično ugrožena, EN - ugrožena, VU- rizična, NT – potencijalno ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, DD-vjerojatno ugrožena)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
Chondrostoma phoxinus	podbila	CR	SZ	
Phoxinellus adspersus (Delminichthys adspersus)	imotska gaovica	VU	SZ	√
Rutilus basak	basak	NT	SZ	
Salmothymus obtusirostris oxyrhynchus (Salmo obtusirostris oxyrhynchus)	neretvanska mekousna	CR	SZ	
Squalius microlepis	makal	CR	SZ	

Od ugrožene i strogo zaštićene riblje faune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti sljedeće vrste:

podbila *(Chondrostoma phoxinus*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Podbila je bentopelagička vrsta, koja obitava u ponornicama,izvorima, rječicama i jezerima dinarskog krša. Živi u jatima. Podbila se hrani vodenim beskralješnjacima i bentoskim algama.

Razlozi ugroženosti: izmjena prirodnih staništa i mrjestilišta. Zbog gradnje hidroelektrana i regulacije vodotokova. Osim toga ugrožavaju je neke alohtone i unešene invazivne vrste koje su pridonijele smanjenju populacija podbile i ugrozile njen opstanak.

neretvanska mekousna (*Salmothymus obtusirostris oxyrhynchus*)
(*Salmo obtusirostris oxyrhynchus*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Nastanjuje srednji i donji tok rijeke Neretve, a u gornje dijelove rijeke i pritoke seli tijekom mrijesta. Najčešće se zadržava u mirnijim i dubljim dijelovima riječnog tijeka, a rijetko u brzacima i kaskadama.

Uzroci ugroženosti: Posebno je ugrožava eutrofikacija, melioracija, prelov, unos alohtonih riba i gradnja pregrada na rijekama. S obzirom na to da su na Neretvi četiri brane, onemogućene su joj uzvodne migracije.

makal (*Squalius microlepis*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Živi u sporotekućim vodama i čistim jezerima na području slijeva rijeke Neretve.

Uzroci ugroženosti: Onečišćenje krških vodotoka, njihovo ujezerivanje, melioracije i druge slične promjene utječu na stanje njegovih populacija, koje su se u posljednjih tridesetak godina znatno smanjile.

imotska gaovica (*Phoxinellus adspersus*) (*Delminichthys adspersus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Imotska gaovica živi u vodama temperature 5–20°C. Nastanjuje krška vodena staništa poput rijeka, jezera, izvora, pa čak zamočvarena staništa (Physis 24.14–24.15). Tijekom ljetnih vrućih razdoblja uglavnom prebiva u podzemlju jer vodotoci i vodene povr{ine često presuše. Tijekom zime zalaze i u podzemlje gdje često miruju u podzemnom mulju. Prije povlačenja u podzemlje udružuju se u veća jata

Uzroci ugroženosti: Uništavanje krških vodenih staništa, smanjenje kvalitete (onečišćenje) vode i prekomjerno iskorištavanje ove vrste.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite riba potrebno je o njima voditi brigu prilikom regulacija vodotoka i vodno-gospodarskih radova uz obavezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu obzirom da područje Općine Proložac obuhvaća ekološki značajna područja uvrštena u Ekološku mrežu RH.

Nužno je onemogućiti i spriječiti onečišćenja vodotoka kako u nadzemnim tako i u podzemnim dijelovima. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, zabranjeno je vodotoke poribljavati stranim (alohtonim) vrstama.

Leptiri

Prema *Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske* (u pripremi), područje općine Podbablje je stanište više ugroženih vrsta leptira.

Tablica 6. Ugrožene vrste danjih leptira na području općine Podbablje (SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene; CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
Parnassius mnemosyne	crni apolon	NT	SZ	
Proterebia afra dalmata	dalmatinski okaš	DD	SZ	
Zerynthia polyxena	uskršnji leptir	NT	SZ	

Mjere zaštite:
Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih hrastova i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja; intenziviranja poljoprivredne proizvodnje; sukcesije livadnih staništa; te sakupljačke aktivnost kolekcionara.
U cilju zaštite leptira trebalo bi prvenstveno očuvati vodena i močvarna staništa te o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama i travnjacima, melioraciji i vodno-gospodarskim zahvatima.

Alohtone vrste
Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode, zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave.

3.7.1 Ugrožena i rijetka staništa

Od tipova staništa koji zahtijevaju provođenje mjera očuvanja sukladno Zakonu o zaštiti prirode i EU Direktivi o staništima, na području općine Podbablje prisutni su određeni stanišni tipovi. Ugrožena i rijetka staništa prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova i EU Direktivi o staništima istaknuta su debljim otiskom (Napomena: oznaka * znači da su ugroženi pojedini tipovi staništa, a ne cijela skupina određenog NKS koda).

Mjere zaštite ugroženih i rijetkih staništa obuhvaćaju:

A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa

- očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju a prema potrebi izvršiti revitalizaciju; na područjima isušenim zbog regulacije vodotoka odrediti mjesta za prokope kojima bi se osiguralo povremeno plavljenje okolnih područja;
- osigurati povoljnu, ekološki prihvatljivu, količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa;
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa;
- očuvati povezanost vodnoga toka;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;

- izbjegavati utvrđivanje obala, regulaciju vodotoka, kanaliziranje i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju;
- prirodno neobrasle, šljunkovite, pjeskovite i muljevite, strme i položene, obale koje su gnijezdilišta i/ili hranilišta ptica održavati u povoljnom, ekološki prihvatljivom, stanju te spriječiti eksploataciju materijala i sukcesiju drvenastim vrstama;
- osigurati otvorene površine plitkih vodenih bazena, spriječiti sukcesiju, te osigurati trajnu povezanost sa matičnim vodotokom;
- sprječavati kaptiranje i zatrpavanje izvora;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih vodenih, obalnih i močvarnih površina;
- u gospodarenju vodama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);

B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine

- očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- spriječiti vegetacijsku sukcesiju te uklanjati vrste, pogotovo drvenaste, koje obrastaju točilo a ne pripadaju karakterističnim točilarkama;
- poticati stočarstvo na planinskim, otočnim i primorskim točilima zbog očuvanja golog tla i sprečavanja sukcesije;
- postavljanje novih, te izmještanje postojećih penjačkih i planinarskih putova provesti na način koji ne ugrožava rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste;

C – D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.) te na taj način osigurati mozaičnost staništa;
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni, osigurati njihovo stalno vlaženje i redovitu ispašu, odnosno košnju;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima termofi lnih šikara, spriječiti sukcesiju i uklanjati vrste drveća koje zasjenjuju stanište;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u nizinskim, brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima;
- poticati održavanje travnjaka košnjom prilagođenom stanišnom tipu;
- provoditi revitalizaciju degradiranih travnjačkih površina, posebno cretova i vlažnih travnjaka, te travnjaka u visokom stupnju sukcesije;
- na jako degradiranim, napuštenim i zaraslim travnjačkim površinama za potrebe ispaše potrebno je provesti ograničeno paljenje te poticati stočarstvo;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih travnjačkih površina i šikara;

- očuvati bušike, te spriječavati sukcesiju povremenim uklanjanjem nekih drvenastih vrsta i kontroliranim paljenjem;
- očuvati vegetacije visokih zelenih u kontaktnim zonama šuma i otvorenih površina, te spriječiti njihovo uništavanje prilikom izgradnje i održavanja šumskih cesta i putova;

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modifi cirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodi bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih šumskih površina;
- osigurati povoljan vodni režim u poplavnim šumama;

Detaljne mjere za očuvanje šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode za odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove/programe na području Općine Proložac.

I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom

- očuvati vegetaciju pukotina starih zidova, spriječiti uklanjanje vegetacije i zapunjavanje pukotina građevinskim materijalom;
- uz vodotoke i vlažne šume očuvati otvorene površine s vlažnim tlom bogatim dušikom;
- uklanjati invazivne vrste;
- očuvati korovne zajednice čije su karakteristične biljne vrste ugrožene na nacionalnoj razini;
- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i uklanjati šumske vrste;

J. Izgrađena i industrijska staništa

- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i očuvati endemične svojte;
- uklanjati invazivne vrste.

Ne planirati širenje građevinskog područja na račun ugroženih močvarnih i obalnih staništa. Zaustaviti daljnju degradaciju preostalih močvarnih i obalnih staništa, te prema mogućnostima izvesti njihovu revitalizaciju.

Prilikom planiranja prometnih koridora birati varijantu najmanje pogubnu za ugrožena staništa i područja važna za ugrožene vrste. Prilikom planiranja potencijalnih lokacija za vjetroelektrane posebice treba uvažiti ograničenja odnosno smjernice nužne za zaštitu ugroženih vrsta ptica i šišmiša.

3.7.2 Zaštićena i evidentirana područja

Na području općine Podbablje nalaze se slijedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode:
- Posebni rezervat – ihtiološki Vrljika izvor i obalni pojas (1971.g.)
- Značajni krajobraz Prološko blato (1971.g.)

Prema bazi evidentiranih područja Državnog zavoda za zaštitu prirode na području općine Podbablje nema novih područja predviđenih za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Evidentirana područja, odnosno područja predviđena za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode potrebno je uskladiti s odredbama Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije.

Mjere zaštite:
Na području i u okolici posebnog ihtiološkog rezervata nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti ribljih populacija, a to su ponajprije hidrotehnički zahvati, regulacije vodotoka, izgradnje vodnih građevina, onečišćenja nadzemlja i podzemlja, unošenje stranih (alohtonih) vrsta i dr.

Elemente krajobraza u zaštićenim područjima ali i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štititi u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranima u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo). U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana. Uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti. U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu.

U prostornom planiranju i uređenju na svim razinama voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo, kamen) i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:
- sačuvati ih od prenamjene te unaprjeđivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- odgovarajućim mjerama sprječavati šumske požare,
- uskladiti i prostorno organizirati različite interese,

- izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, i uzvišenjima te vrhovima
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štititi značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,
- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

Nužno je osigurati provođenje mjera revitalizacije za staništa u područjima s ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima) izloženim zaraštavanju i zatrpavanju (travnjaci, lokve, špilje i dr.) – kroz osiguranje poticaja ili organiziranje košnje i čišćenja od strane nadležnih javnih ustanova zaštite prirode. Po potrebi navedene ustanove trebaju sukladno Zakonu o zaštiti prirode sklapati ugovore o skrbi za pojedina zaštićena područja ili njihove dijelove.

Do donošenja općih i pojedinačnih upravnih akata sukladno Zakonu o zaštiti prirode, unutar prostora područja predloženih za zaštitu, ograničiti izgradnju novih objekata izvan područja namijenjenih izgradnji naselja i drugim zonama izgradnje objekata. Po donošenju planova upravljanja za zaštićena područja, uskladiti sve aktivnosti s budućim mjerama zaštite tog područja, u suradnji s nadležnom institucijom/javnom ustanovom.

3.7.3 Područja ekološke mreže

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena *Uredbom o proglašenju ekološke mreže*, te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Uredbom o proglašenju ekološke mreže propisane su i smjernice za mjere zaštite čija provedba osigurava postizanje i održavanje povoljnog stanja ciljeva očuvanja svakog područja ekološke mreže. **Smjernice za mjere zaštite** navedene su u daljnjem tekstu, a opisi pojedinih područja Ekološke mreže nalaze se u prilogu ove stručne podloge. Funkcionalnost ekološke mreže osigurana je zastupljenošću njezinih sastavnica. Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na **područja važna za divlje svojte i stanišne tipove** (potencijalna "SAC" područja - *Special Areas of Conservation)* te **međunarodno važna područja za ptice** (potencijalna "SPA" područja - *Special Protection Areas).* Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim koridorima. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog. Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove koja su uz šifru područja označena s #, kao i sva međunarodno važna područja za ptice, predstavljaju potencijalna područja NATURA 2000.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima. Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štititi kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijske uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz osiguranje poticaja za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Ekološka mreža na području općine Podbablje obuhvaća slijedeća područja važna za divlje svojte i stanišne tipove:

Prološko blato šifra #HR2000932
Ciljevi očuvanja:

rak kamenjar (Austropotamobius pallipes)
endemične svojte riba jadranskog slijeva
neretvanski vijun (Cobitis narentana)
imotska gaovica (Delminichthys (Phoxinellus) adspersus)
makal (Squalius microlepis)

Smjernice za mjere zaštite:

- Pažljivo provoditi melioraciju
- Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
- Očuvati biološke vrste značaujne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme

Ostalo: zabrana gradnje objekata izvan naselja

Vrljika šifra #HR2000933
Ciljevi očuvanja:

rak kamenjar (Austropotamobius pallipes)
basak Rutilus basak
imotska gaovica (Delminichthys (Phoxinellus) adspersus)
mekousna (Salmothymus obturirostris)
endemične svojte riba jadranskog slijeva

Smjernice za mjere zaštite:

- Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
- Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšatui, ukoliko su nepovooljna za opstanak staništa i njihovih značajnijih bioloških vrsta
- Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi im dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno plavljenje rukavaca i dr.)
- Očuvati povezanost vodnog toka

Mjere zaštite:

Provoditi smjernice za mjere zaštite područja ekološke mreže propisane Uredbom o proglašenju ekološke mreže, te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu. Od zahvata koji mogu imati negativan utjecaj na područja ekološke mreže posebice treba izdvojiti planirane vjetroelektrane, solarne elektrane, radove regulacije vodotoka, obuhvatne infrastrukturne projekte/koridore i razvoj turističkih zona.

Izvršiti inventarizaciju vrsta i staništa te provoditi praćenje stanja (monitoring) kvalifikacijskih vrsta i stanišnih tipova u pojedinim područjima ekološke mreže.

3.8. OBILJEŽJA PODRUČJA SA STANOVIŠTA ZAŠTITE SPOMENIKA KULTURE I PRIRODE

3.8.1 Zaštita spomenika kulture

Prostornim planom utvrđeni su vrijedni objekti i cjeline graditeljskog nasljeđa kao i arheološka nalazišta i zone te kulturni krajolik. Svi registrirani i evidentirani spomenici graditeljske baštine predstavljaju kulturna dobra iz čega proizlazi obaveza vlasnika i nositelja prava na kulturnom dobru te društvene zajednice o njihovom čuvanju i održavanju.

Svakoj promjeni, intervenciji i zahvatu na pojedinačnom nepokretnom kulturnom dobru, objektima unutar kulturno-povijesne cjeline, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra, označenih na kartografskom prikazu i u Popisu kulturnih dobara, mora prethoditi utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite i ishođenje prethodnog odobrenja za radove od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom.

Prije pokretanja postupka za izdavanje **lokacijske dozvole**, odnosno drugog akta za provedbu prostornog plana za zahvate na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra, potrebno je podnijeti zahtjev za **utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra** nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom, sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Prije pokretanja postupka za izdavanje **građevinske dozvole** za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra, potrebno je nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom podnijeti zahtjev za **utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra** u svrhu izrade glavnog projekta. Ako je glavni projekt izrađen u skladu s posebnim uvjetima zaštite, nadležno tijelo izdaje potvrdu glavnog projekta, sukladno

važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
Radnje koje bi mogle narušiti cjelovitost i/ili prouzročiti promjene na pojedinačnom kulturnom dobru, na objektima unutar kulturno-povijesne cjeline kao i na području prostornih međa kulturnog dobra (radovi konzervacije, adaptacije, građevinske sanacije, restauracije te radovi koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta), mogu se poduzimati samo uz **prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru** koje izdaje Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Imotskom. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Nepokretna kulturna dobra navedena kako slijedi, imaju svojstva kulturnog dobra i podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14), bez obzira na njihov trenutni pravni status zaštite. Pravni status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

- kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
- preventivno zaštićeno kulturno dobro
- (evidentirano kulturno dobro) zaštita prostornim planom

Nepokretna kulturna dobra sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. Osnovna podjela prema vrstama nepokretnih kulturnih dobara je sljedeća:

- povijesna ruralna naselja i dijelovi povijesnih ruralnih naselja,
- povijesne građevine i sklopovi,
- sakralni spomenici,
- elementi povijesne opreme prostora, tehničke građevine s uređajima,
- područje, mjesto, spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe,
- arheološka nalazišta, lokaliteti i zone,
- krajolik ili njegov dio.

Zone zaštite određene su u cilju očuvanja tipoloških karakteristika kulturnog dobra i njegove karakteristične slike, te očuvanju njegovih povijesnih struktura (prostornih ili graditeljskih). Diferencirane su prema stupnju očuvanosti povijesne građevne strukture i prostorne organizacije i različitih režima i mogućih zahvata.

Zone zaštite definirane su kao A zona zaštite - kao prvi stupanj zaštite i odnosi se na zonu u kojoj se u potpunosti štiti ustroj naselja. B zona zaštite vrednuje se kao 2. stupanj zaštite i uključuje povijesni prostor naselja u kojem je očuvana tradicionalna matrica, mreža ulica i parcelacija te pripadajuća povijesna (tradicijska) arhitektura, ali je djelomice izgrađena i novijim građevinama koje čine skladnu cjelinu.

3.8.1.1 Popis zaštićenih kulturnih dobara

Na području općine Podbablje pravni status zaštićenog kulturnog dobra upisanog u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske imaju:

Kamenmost, mlinica Markičuša (Z-1872) – etno građevina, *(na karti pod brojem 5)*

Kamenmost, župna crkva sv. Luke (Z-1872), sakralni spomenik, *(na karti pod brojem 12)*

Poljica, sklop Domljan (Z-4005) – etno građevina, *(na karti pod brojem 4)*

Perinuša, stambeno-gospodarski sklop Perinuša (Z-5042) – etno građevina

3.8.1.2 Popis kulturnih dobara po vrstama koja se štite Prostornim planom

<u>Ruralna naselia</u>
Krivodol, zaseok Lapende *(na karti pod brojem 1)* Poljica, zaseok Kujundžići-Lujani *(na karti pod brojem 2)* Grubine, Zaseok Žužuli *(na karti pod brojem 3)*

<u>Etnograđevine</u>
Kamenmost, niz kuća uz cestu *(na karti pod brojem 6)*

<u>Sakralni spomenici</u>
Poljica, crkva sv. Ane na groblju *(na karti pod brojem 7)*
Krivodol, kapela Gospe od Zdravlja i župna kuća *(na karti pod brojem 8)*
Poljica, zaseok Biloši, kapela sv. Ante *(na karti pod brojem 9)*
Gornje Podbablje, zaseok Trutini, kapela sv. Šimuna *(na karti pod brojem 10)*
Hršćevani, kapela Srca Isusovog i Srca Marijinog *(na karti pod brojem 11)*
Drum, crkva sv. Ante *(Na karti pod brojem 13)*
Kamenmost, kapela gospe od Zdravlja *(Na karti pod brojem 14)*

Gornji Krivodol, zaseok Ujevići, kapela sv. Mihovila *(na karti pod brojem 18)*

Memoriialni spomenici

Postranje, zaseok Čujići, memorijalno mjesto - „ciganski grob" *(na karti pod brojem 15)*

Elementi povijesne opreme prostora

Postranje, zaseok Jasenovac, most *(na karti pod brojem 16)*
Kamenmost, most *(na karti pod brojem 17)*

Arheološki spomenici

Poljica-Grebine *(na karti pod rednim brojem 19)*
Srednjovjekovno groblje - u zaseoku Peko *(na karti pod rednim brojem 20)*
Brkića gradina *(na karti pod rednim brojem 21)*
Gradina zapadno od Popića - Barabanova gradina *(na karti pod rednim brojem 22)*
Gomile - Barikovišće *(na karti pod rednim brojem 23)*
Gomile kod Čelića *(na karti pod rednim brojem 24)*
Prapovijesna gomila - Glavica kod Novaka *(na karti pod rednim brojem 25)*
Prapovijesna gomila - Lepende *(na karti pod rednim brojem 26)*
Čelića gaj - gomila *(na karti pod rednim brojem 27)*
Domljanova gomila - Petrov vrh *(na karti pod rednim brojem 28)*
Pećina Zovnjača *(na karti pod rednim brojem 29)*
Piljevača - gradina *(na karti pod rednim brojem 30)*
Prapovijesne gomile - Šeminovac *(na karti pod rednim brojem 31)*
Prapovijesna gomila – zaseok Čujići *(na karti pod rednim brojem 32)*
Prapovijesna gomila - Žužuli *(na karti pod rednim brojem 33)*
Gomile - zaseok Perici *(na karti pod rednim brojem 36)*
Nebriževac - stećci *(na karti pod rednim brojem 37)*
Gomila kod Jonjića *(na karti pod rednim brojem 38)*
Gradina kod Ćapina *(na karti pod rednim brojem 39)*
Gomile kod Ćapina *(na karti pod rednim brojem 40)*
Gradina - brdo Baba *(na karti pod rednim brojem 41)*
Gradina - kod Šućura *(na karti pod rednim brojem 42)*

Arheološke zone

Arheološka zona - Vinarija, Perinuša *(na karti pod rednim brojem 34)*
Arheološka zona - Kamenmost *(na karti pod rednim brojem 35)*

3.8.1.3 Mjere zaštite kulturnog dobra

(1) <u>Ruralne cjeline</u>

Krivodol, zaseok Lapende

Zaseok Lapende nalazi se u južnom dijelu Krivodola i odlikuje se najbolje sačuvanom stambenom i gospodarskom tradicijskom arhitekturom. Prostor zaseoka kvalitetno je organiziran oko središnjeg seoskog sastajališta, s jedne strane ga uokviruju stambene katnice sa solarima, a s druge gospodarske zgrade s prizemljem i katom za stoku i stočnu hranu, ograđene otvorenim prostorom za boravljenje stoke.

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Valorizacija: regionalni značaj, II. kategorija

Režim zaštite: Lapende su jedan od rijetkih zaseoka na području općine Podbablje koji je u većoj mjeri sačuvao tradicijsku arhitekturu. Sačuvane su stambene i gospodarske kuće tradicijskog oblikovanja, pa se preporuča zaštita tipa A. Prilikom izrade prostornog plana potrebno je predvidjeti revitalizaciju i obnovu izvorne tradicijske arhitekture bez širenja građevnog područja. Lapende imaju potencijal etno-eko sela pa se preporuča izrada Detaljnog plana na temelju Konzervatorske podloge koja će omogućiti inventarizaciju i obradu svih stambeno - gospodarskih sklopova te smjernice i uvjete za moguće zahvate.

Poljica, zaseok Kujundžići-Lujani

Zaseok se razvio uz lokalnu cestu. Nekoliko stambenih kuća čini manju aglomeraciju, a uz njih su i gospodarske prizemnice. Kuće su zidane dobro obrađenim klesancima, a suhozidnim ogradnim zidovima sklopovi su odvojeni od lokalne ceste.

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Režim zaštite: Kujundžići-Lujani jedan su od rijetkih zaseoka na području općine Podbablje koji je u većoj mjeri sačuvao tradicijsku arhitekturu, i to dio zaseoka sjeverno od lokalne ceste. Sačuvane su stambene i gospodarske kuće tradicijskog oblikovanja, pa se preporuča zaštita tipa A. Prilikom izrade prostornog plana potrebno je predvidjeti revitalizaciju i obnovu izvorne tradicijske arhitekture bez širenja građevnog područja.

Grubine, Zaseok Žužuli

Zaseok Žužuli nalazi se na zapadnom dijelu Grubina te se do zaseoka dolazi odvojkom ceste Krivodol-Kamenmost. U dijelu zaseoka koji je najudaljeniji od ceste sačuvalo se nekoliko vrijednih stambeno-gospodarskih sklopova. Stambene zgrade su katnice građene od pravilnijih klesanaca, uz njih se nalaze pojate, a dvorišni prostori su popločani kamenom. Dalje od stambenih kuća nalaze se svinjci i gnojnici.

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Režim zaštite: Za dio zaseoka koji je sačuvao stambene i gospodarske kuće tradicijskog oblikovanja preporuča se zaštita tipa A. Prilikom izrade prostornog plana potrebno je predvidjeti revitalizaciju i obnovu izvorne tradicijske arhitekture bez širenja građevnog područja.

(2) Etnografevine

Poljica, sklop kuća Domljan

Sklop kuća sastoji se od stambene katnice uz koju je dograđena prizemna *kužina*, te danas ruševne stambene prizemnice i manje katnice koje su izgrađene nasuprot ranije opisanima, organizirane oko zajedničkog zatvorenog dvorišta. Stambeno-gospodarski sklop kuća je od lokalne ceste sa sjeverne strane odvojen kamenim zidom sa širokim ulaznim lučnim otvorom kroz koji se stubama pristupa u dvorište, a prema jugu je sklop otvoren prema pejzažu i obradivim površinama. Sklop se već nekoliko godina obnavlja sredstvima Ministarstva kulture RH.

Status zaštite: registrirano kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod oznakom Z-4005

Valorizacija: regionalni značaj, II. kategorija

Režim zaštite: Prije svake intervencije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Konzervatorskog odjela u Imotskom te radove izvesti pod stručnim nadzorom konzervatorske službe.

Perinuša, stambeno-gospodarski sklop Perinuša

Stambeno gospodarski sklop Mlinica na Perinuši sastoji se od mlinice s trinaest mlinova (jednim dijelom u funkciji), dvije velike stambene zgrade s podrumima i spremištima te velikog ograđenog dvorišta - vrta. Sklop nastaje od početka 18. do početka 20.st. kao središte posjeda obitelji Francesci. Sjeverni dio sklopa čine mlinica, ograđeno dvorište i velika dvokatnica čija je jezgra turska kula s kraja 16. ili početka 17. st. koja je dijelom porušena oko 1900 god. Tada nastaje današnja dvokatnica sa stambenim prostorima na katu i spremištima u nadsvođenim prizemljima. Južni dio sklopa kojeg čini prostrana jednokatnica s spremištima u prizemlju i terasama i stambenim prostorima na katu građen je u drugoj polovici 19.st

Čitavi sklop, posebno njegov sjeverni dio uključujući i samu mlinicu, je u vrlo lošem stanju. Sklop na Perinuši jedan je od teže oštećenih spomenika u Imotskoj krajini te se već nekoliko godina obnavlja sredstvima Ministarstva kulture RH.

Status zaštite: registrirano kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod oznakom Z-5042

Valorizacija: regionalni značaj, II. kategorija

Režim zaštite: Prije svake intervencije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Konzervatorskog odjela u Imotskom te radove izvesti pod stručnim nadzorom konzervatorske službe. Potrebno je izraditi projekt sanacije sklopa.

Kamenmost, mlinica Markičuća

Mlinica Markičuša izgrađena je na desnoj obali rijeke Vrljike zapadno od mosta u naselju Kamenmost. Longitudinalna građevina je katnica pravokutnog tlocrta građena od nepravilno tesanog kamena nejednake veličine, sa dvostrešnim krovom pokrivenim crijepom. U prizemlju se nalazio niz mlinskih postrojenja s vodoravnim mlinskim kolima, a na katu prostor za držanje žita i stanovanje. Značajna je za cijeli prostor Imotske krajine kao hidro-etnološka naprava.

Status zaštite: registrirano kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod oznakom Z-4593

Valorizacija: regionalni značaj, II. kategorija

Režim zaštite: Prije svake intervencije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Konzervatorskog odjela u Imotskom te radove izvesti pod stručnim nadzorom konzervatorske službe. Potrebno je izraditi arhitektonsku dokumentaciju mlinice, projekt obnove i arhitektonski snimak mlinskog postrojenja.

Kamenmost, niz kuća uz cestu

Uz glavnu prometnicu koja na sjever vodi put Imotskog, a prema istoku do Zmijavaca i Runovića formirala se manja varošica od niza stambenih katnica građenih kamenom. Prizemlja kuća uglavnom su namijenjena trgovačko-zanatskim potrebama.

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Režim zaštite: Prije svake intervencije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za građenje od Konzervatorskog odjela u Imotskom te radove izvesti pod stručnim nadzorom konzervatorske službe.

(3) <u>Sakralni spomenici</u>

Poljica, crkva sv. Ane na groblju

Čini se da je na mjestu današnje crkve još u tursko vrijeme postojala kapelica, a prva je crkve sagrađena 1744. godine. Izgradnja nove crkve započela je 1859. godine, i u više navrata trajala je do 1919. godine, a zvonik je nadograđen 1925. Jednobrodna građevina sa poluoblom apsidom izgrađena je u polju, oko crkve je groblje ograđeno zidom. Iz sjeveroistočni ugao crkve dograđen je zvonik zatvorenog tipa sa piramidalnim završetkom.

Oko crkve je recentno groblje, a na ovoj se lokaciji nalazilo groblje i u turskom razdoblju, prije građenja župne crkve.

Status zaštite: zaštićeno kulturno dobro

Valorizacija: lokalni značaj, II. kategorija

Režim zaštite: Sve intervencije na crkvi i njenom inventaru potrebno je provoditi uz prethodnu suglasnost Konzervatorskog odjela u Imotskom, te radove izvesti pod stručnim nadzorom nadležne konzervatorske službe.

Poljica, kapela Gospe od Zdravlja i župna kuća

Župna kuća stambena je katnica pravokutnog tlocrta, građena kamenim klesancima u redovima. U današnjem je obliku sagrađena početkom XX. stoljeća, no već 1886. godine na ovoj je lokaciji sagrađena župna kuća za župnikovanja don Tome Morovića. Uz kuću je jednostavna kapela sa plitkom, poluoblom apsidom, koja na glavnom pročelju ima manji kameni okolus i jednodijelnu preslicu. Sagrađena je 1861. godine za župnika don Joze Luetića, godine 1876. opremljena je oltarom iz radionice lokalnog majstora Rako.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Gornji Krivodol, zaseok Ujevići, kapela sv. Mihovila

Kapela sv. Mihovila sagrađena je u zaseoku Ujevići 1779. godine. Sveti Mihovil zaštitnik je plemena Ujevića. U blizini kapelice je stara kuća u kojoj su stanovali svećenici ujevići, koja se spominje još 1684. godine.

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Poljica, zaseok Biloši, kapela sv. Ante Padovanskog

Kapela jednostavnog oblikovanja izgrađena je uz lokalnu cestu, a na ulazu u zaseok. Zidana je kamenim klesancima, u zabatu je jednodijelna kamena preslica. Kapelu su 1920. godine sagradili članovi obitelji Biloš.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Gornje Podbablje, zaseok Gudelji, kapela sv. Šimuna

Kapela pravokutnog tlocrta na glavnom pročelju ima jednostavni okulus i u zabatu kamenu preslicu. Izgrađena je 1941. godine.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Hršćevani, kapela Srca Isusovog i Srca Marijinog

Kapela jednostavnog oblikovanja izgrađena na raskrižju lokalnih puteva. Zidana je kamenim klesancima, ukrašena profiliranim kamenim vijencem nad kojim je niša. Kapela ima odlike skromnog graditeljstva XIX. stoljeća.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Kamenmost, crkva sv. Luke

Crkva datira još iz predturskog razdoblja, a u dokumentioma se prvi put spominje 1562. godine. Imotski su franjevci već 1624. godine od turskog sultana Murata IV. zatražili dozvolu za obnovu crkve, koja je provedena 1705. godine, po odlasku Turaka iz Imotske krajine, a što je zabilježeno na ploči iznad ulaznih vrata. Današnji je oblik crkva zadobila obnovom iz 1772 godine. Jednobrodna građevina s kvadratnom apsidom svođena je šiljastim svodom, na glavnom je pročelju jednostavni portal, šesterokraka rozeta i trodijelna preslica baroknog oblikovanja. U podnožje crkve ugrađen je niz stećaka, a gornji dio je građen od manjeg klesanog kamena. Crkva se nalazi na groblju, koje je i danas u funkciji. Temeljito je obnovljena prije nekoliko godina sredstvima Ministarstva kulture RH.

Valorizacija: regionalni značaj, II. kategorija

Status: registrirano kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod oznakom Z-1872

Režim zaštite: Prije svake intervencije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Konzervatorskog odjela u Imotskom te sve zahvate na građevini i inventaru izvesti pod stručnim nadzorom konzervatorske službe.

Drum, crkva sv. Ante

Zamisao o gradnji nove crkve nastala je već 1898. godine, obzirom da je crkva sv. Luke bila nedostatna za župu koja je brojila 2500 stanovnika. Gradnja je, međutim, započela tek 1927. godine i trajala je sve do 1977. Izvorni titular je prilikom posvete promijenjen u sv. Petra, apostola. Trobrodna crkva građena je u neoromaničkom stilu. U osi glavnog pročelja je zidani zvonik zatvorenog tipa sa ložom i piramidalnim završetkom. U unutrašnjosti crkve su kor i orgulje.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status: evidentirano kulturno dobro

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

Grubine, kapela gospe od Zdravlja

Zavjetna kapela kasnobaroknog oblikovanja izgrađena je uz cestu.

Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija

Status: evidentirano kulturno dobro

Režim zaštite: Sve zahvate na građevini i inventaru treba izvesti pod nazorom nadležne konzervatorske službe.

(4). Memorijalni spomenici

Postranje, zaseok Čujići, memorijalno mjesto - „ciganski grob“

Uz lokalnu cestu prema zaseoku Čujići sačuvan je grob nepoznate osobe, u koji je ugrađen srednjovjekovni križ. Grob se štuje kao kultno mjesto zavjeta i pučke pobožnosti.

Valorizacija: lokalna razina, III. kategorija

Status: evidentirano kulturno dobro koje se štiti odredbama i mjerama prostornog plana

Režim zaštite: Pri bilo kojoj građevinskoj intervanciji potrebno je konzultirati nadležnu konzervatorsku službu.

(5). Elementi povijesne opreme prostora:

Postranje, zaseok Jasenovac, most

Zidani most na tri luka, građen kamenim klesancima tipologije XIX. stoljeća, premoštava lokalni potok Jarugu, koji se iz Prološkog Blata ulijeva u rijeku Vrljiku. Most povezuje zaseok Jasenovac i polje.

Valorizacija: lokalna razina, III. kategorija

Status: evidentirano kulturno dobro koje se štiti odredbama i mjerama prostornog plana

Režim zaštite: Pri bilo kojoj građevinskoj intervanciji potrebno je konzultirati nadležnu konzervatorsku službu.

Kamenmost, most

Most je izgrađen na rječici Vrljici, na putu koji vodi prema Imotskom. Zidani most na pet lukova sa kontraforima izgrađen je u XIX. stoljeću.

Valorizacija: lokalna razina, III. kategorija

Status: evidentirano kulturno dobro koje se štiti odredbama i mjerama prostornog plana

Režim zaštite: Pri bilo kojoj građevinskoj intervanciji potrebno je konzultirati nadležnu konzervatorsku službu.

(6). <u>Arheološki lokaliteti i zone:</u>

Poljica-Grebine
Južno od zaseoka Matkovići tj. Kujundžići-Lujani, u polju, sačuvano je nekoliko ukrašenih stećaka, većinom sljemenjaka. Nešto istočnije nalaze se dvije manje gomila promjera oko 15 m s vidljivim grobovima. Gomile zajedno sa srednjovjekovnim stećcima potvrđuju kontinuiranost naseljenosti ovog područja još od prapovijesnih vremena.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Srednjovjekovno groblje - u zaseoku Peko
U zaseoku Peko u Poljicima nalazi se srednjovjekovno groblje.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Brkića gradina
Iznad Kujundžića (kota 469) nalazi se prapovijesna gradina s vidljivim ostacima bedema. Gradina se smjestila na izduženom platou promjera oko 80 m u pravcu sjever-jug i oko 50 m istok-zapad. Bedem (nasip) je sačuvan gotovo sa svih strana. Gradina ima i manje podgrađe branjeno bedemom. Temeljem površinskih nalaza gradinu je moguće datirati u brončano doba.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gradina zapadno od Popića - Barabanova gradina
Zapadno od zaseoka Popići nalazi se prapovijesna gradina (Barabanova gradina) - utvrđen položaj s više prstenova bedema (nasipa) s izduženim platoom koji se prostire na površini od oko 120 x 70 m. Status zaštite: evidentirano kulturno dobro Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gomile - Barikovišće
Na položaju Barikovišće u Poljicima nalaze se dvije manje gomile, na kojim su vidljivi ulomci keramike. Na tom položaju, u gomilama nalazi se više grobova, od kojih su neki prapovijesni a neke se vjerojatno može datirati u srednji vijek.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gomile kod Čelića
Dvije manje prapovijesne gomile nalaze se u šumarku iznad tj. zapadno od zaseoka Čelici u Poljicima.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Prapovijesna gomila - Glavica kod Novaka
Prapovijesna gomila na Glavici iznad Novaka u Poljicima.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Prapovijesna gomila - Lepende
Zapadno od Torina i desno od puta za Lapende u istoimenom gaju nalazi se veća gomila promjera oko 20 m s vidljivim i djelomično devastiranim grobovima.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III kategorija
Režim zaštite: Područje oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Čelića gaj - gomila
U Čelića gaju (Poljica) na položaju Torine lijevo od puta za Lapende je manja prapovijesna gomila presječena suhozidom.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i sl. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Domljanova gomila - Petrov vrh
Na padinama brda Osoja ispod Petrova vrha (kota 724) u Poljicima nalazi se velika prapovijesna gomila tzv. Domjanova gomila. Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Pećina Zovnjača

Pećina Zovnjača nalazi se na padini brda Osoje, u selu Poljica. Položaj i okolni arheološki lokaliteti ukazuju na mogućnost naseobinskog karaktera pećine (bilo da je korištena kao dugotrajna nastamba ili daje bila korištena kao sezonska nastamba).
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Piljevača
Gradina Na brdu Osoje, na vrhu Piljevača (kota 868) nalazi se veća prapovijesna gradina (na granici s općinom Zagvozd). Smještaj na isturenom i povišenom rubu ukazuje na stratešku važnost položaja u kontroli područja tijekom brončanog i željeznog doba kada je gradina opstajala.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i sl. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Prapovijesne gomile - Šeminovac
Na jugoistočnim padinama brda Šeminovac iznad Krivodola nalazi se nekoliko prapovijesnih gomila.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Prapovijesna gomila - zaseok Čujići
Kod zaseoka Čujići, Postranje, iznad Imotskog polja sačuvana je jedna prapovijesna gomila.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Prapovijesna gomila - Žužuli
Kod zaseoka Žužuli u Grubinama ostala je očuvana prapovijesna gomila dok su one iznad Jonjića i Nebriževca većim dijelom devastirane.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Arheološka zona - Vinarija, Perinuša
Širi prostor oko Vinarije i Perinuše poznat je po antičkim nalazima, s obzirom na pronađeni arheološki materijal koji potvrđuje postojanje arheološkog lokaliteta područje je označeno kao arheološka zona.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: regionalni značaj, II kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Arheološka zona - Kamenmost
S obzirom na ranije nalaze (novac, mozaici, natpisi i si.) arheološko nalazište postoji i oko mosta preko Vrijike u Kamenmostu i to s obje strane rijeke, stoje i potvrđeno prilikom rekonstrukcije ceste i mosta 2008. godine, kada se na lijevoj obali Vrljike, ispod postojeće ceste naišlo na srednjovjekovno groblja sa stećcima, te je izvršeno zaštitno arheološko istraživanje.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: regionalni značaj, II kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne službe.

Gomile - zaseok Perići
Dvije prapovijesne gomile nalaze sej užno od zaseoka Perići u Kamenmostu
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Nebriževac - stećci
Dva srednjovjekovna stećka na Nebriževcu
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gomila kod Jonjića
Prapovijesna gomila kod Jonjića. Na gomili se nalazi neukrašena deblja ploča-stećak.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gradina kod Ćapina
Istočno od zaseoka Capini nalazi se prapovijesna gradina promjera oko 50 m sa sačuvanim nasipom u krug sa svih strana.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gomile kod Ćapina
U podnožju gradine kod Ćapina nalaze se manje gomile, koje su poprilično devastirane, s vidljivim grobovima.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i sl. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gradina - brdo Baba
Na brdu Baba (kota 552) zapadno od Ćapina nalazi se prapovijesna gradina otprilike okruglog tlocrta koja zauzima površinu od oko 60 x 70 m

Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i sl. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

Gradina - kod Šućura
Na koti 527 sjeverno od zaseoka Šućuri nalazi se manja prapovijesna gradina.
Status zaštite: evidentirano kulturno dobro
Valorizacija: lokalni značaj, III. kategorija
Režim zaštite: Prostor oko lokaliteta i sam lokalitet tretirati kao A zonu zaštite te zabraniti sve građevinske, zemljane i si. radove ili ih izvoditi u suradnji i uz nadzor arheologa nadležne konzervatorske službe.

3.8.1.4 Smjernice za prostorno uređenje kulturnog dobra

Smjernice za prostorno uređenje ruralnih cjelina

Povijesna naselja ruralnog karaktera su nositelji identiteta kulturnog krajolika i specifičnosti regionalnih obilježja te su kao životna sredina izloženi trajnim utjecajima. U cilju očuvanja prostornih i arhitektonskih vrijednosti ruralnih naselja određene su zone zaštite. Područja zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti ruralnih cjelina provode se u svrhu očuvanja povijesne (tradicionalne) slike naselja, njegova volumena, povijesne matrice i građevne strukture.

Planskim dokumentima niže razine potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu povijesne jezgre naselja. Konzervatorska podloga mora provesti valorizaciju svih elemenata prostorne i građevne strukture, te propisati uvjete obnove i uređenja kao i moguće zahvate unutar zona zaštite. Za pojedine manje cjeline potrebno je izraditi prostorne planove nižeg reda - urbanističke ili planove uređenja. Planovi trebaju imati konzervatorske podloge, odnosno osigurano konzervatorsko elaboriranje cjeline ili pojedinih dijelova.Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti - inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine s obzirom na građevnu strukturu (stambene i gospodarske zgrade) i prostornu matricu, koju čini mreža putova (cesta) i pripadajuća parcelacija. Tradicijsku arhitekturu, stambenu i gospodarsku treba dokumentirati, arhitektonski snimiti i obraditi kako bi se odredili uvjeti zaštite, te način i metode obnove kojima bi se prilagodili suvremenim uvjetima življenja.

U navedenim zaselcima općenito se ne preporučuju interpolacije, već samo tipološke rekonstrukcije koje podrazumijevaju izgradnju koja je unutarnjom organizacijom prostora, komunikacijom s javnim površinama, gabaritima i namjenom usklađena s postojećim okolnim povijesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tijekove unutar povijesne jezgre. Posebno je potrebno očuvati odnos izgrađenog dijela ruralnih jezgri s neposrednim pejzažnim okruženjem, agrarnim okolišem, poljoprivrednim površinama, šumama i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina.

U obnovi postojećih kuća treba koristiti tradicionalne materijale (kamen, drvo) i način gradnje, bez uvođenja novih materijala. Nova izgradnja treba svojim gabaritima biti usklađena sa

postojećom, uz strogo poštivanje tradicijske pravokutne tlocrtne dispozicije, katnosti (prizemnice, katnice), izgleda krovišta (dvostrešno, bez krovnih luminara) te uz upotrebu tradicijskih detalja (kameni solari, drveni zatvori) i korištenje autohtonih materijala. Tradicijske građevine moguće je prilagoditi suvremenim stambenim funkcijama, uz očuvanje njihovog vanjskog izgleda. Uređivanje svih vanjskih ploha objekata unutar ruralnih cjelina mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i građevinskih materijala.
Proširenje građevinskih područja postojećih naselja treba planirati na način kojim bi se zadržala homogenost slike povijesnog naselja, što u većini slučajeva znači da je neprihvatljivo širenje građevinskih područja u smjeru prilaznih cesta s kojih se doživljavaju kvalitetne vizure na povijesnu jezgru naselja. Unutar povijesne jezgre, a u okviru granica naselja, moguća su manja proširenja građevinskih područja naselja, uz uvjet da nova gradnja poštuje oblike tradicijske arhitekture.

Svi građevinski zahvati na pojedinačnom nepokretnom kulturnom dobru, objektima unutar kulturno-povijesne cjeline, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra mogu se poduzimati samo uz prethodno utvrđivanje posebnih uvjeta i ishođenje prethodnog odobrenja za radove od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Prilikom izdavanja lokacijske i građevinske dozvole za novu izgradnju u ovim zonama, potrebno je nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom podnijeti zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Smjernice za prostorno uređenje pojedinačnih sakralnih i civilnih povijesnih građevina
Sakralna i civilna kulturna dobra uređuju se isključivo temeljem detaljne planske i tehničko-projektne dokumentacije te projekata kojima prethode konzervatorske studije ili sustavi mjera zaštite propisani Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Osim definiranja režima zaštite, predviđaju se smjernice i mjere za zahvate na sakralnoj i civilnoj graditeljskoj baštini, kako bi se zaštitila od daljnjeg propadanja i degradiranja arhitektonskih i stilskih vrijednosti, te uključila u suvremeni život. Sakralni i civilni kompleksi mogu mijenjati namjenu tek temeljem izvršene konzervacije, a od općih intervencija na građevinama, s obzirom na njihovu visoku spomeničku vrijednost predviđaju se slijedeći zahvati: konzervacija, restauracija, građevinska sanacija te rekonstrukcija, ukoliko se takve metode potvrde kao poželjne u postizanju integriteta kulturnog dobra.

Oko pojedinačnih zaštićenih ili evidentiranih kulturno-povijesnih dobara propisuju se mjere zaštite kojima se ne dozvoljava nova izgradnja oko pojedinačnog kulturnog dobra, u svrhu zadržavanja građevina u okviru njihovog autentičnog okruženja. To se posebno odnosi na novu izgradnju predimenzioniranih gabarita, neprimjerenih materijala i oblikovanja koja može zakloniti vizure na kulturno dobro ili s njega na neposredni kontaktni prostor. Ovo se odnosi na povijesne građevine koje se ne nalaze u zoni naselja vrednovanog kao kulturno dobro, te na one koje imaju znatnu ulogu u oblikovanju šireg prostora, odnosno kada ovaj prostor sudjeluje u formiranju slike povijesne vrijednosti. Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena svojstva kulturnog dobra (prema Popisu kulturnih dobara) kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedni dio.

Sve građevinske i druge intervencije u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je na temelju odgovarajuće projektno-tehničke dokumentacije kojoj će po potrebi prethoditi konzervatorsko-restauratorski istražni radovi, ishoditi stručno mišljenje, posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Prilikom izdavanja lokacijske i građevinske dozvole potrebno je nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom podnijeti zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Sve zahvate na pojedinačnim zaštićenim kulturnim dobrima (dokumentiranje, projektiranje i izvođenje) mogu izvoditi isključivo projektanti i izvođači koji za to imaju dopuštenje Ministarstva kulture za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a radove treba izvesti pod stručnim nadzorom Konzervatorskog odjela u Imotskom.

Mjere zaštite arheoloških lokaliteta i zona

Zaštita arheološke baštine odnosi se i na neistražena te na potencijalna nalazišta sukladno odredbama čl. 45, čl. 46, čl. 47, čl. 48 i čl. 49. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14), kojim je određeno ako se pri izvođenju radova naiđe na arheološko nalazište izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja izvijestiti nadležno tijelo. Arheološki lokaliteti i zone utvrđene ovim Izmjenama i dopunama Konzervatorskog elaborata potrebno je detaljno istražiti ili dokumentirati, te utvrditi način korištenja aheoloških lokaliteta i zona. Svi navedeni lokaliteti predstavljaju vrijednu kulturnu baštinu i značajni su elementi kako za kulturni tako i za povijesni identitet prostora općine Podbablje.

Arheološki lokaliteti i zone koji su istraženi ili potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet prostora, a samo ih je vrlo malen broj istražen, dokumentiran i prezentiran. Upravo zbog stupnja neistraženosti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara. Većina lokaliteta indicirana je na temelju slučajnih nalaza, no veći broj čini skupina potencijalnih nalazišta, pretpostavljenih na temelju indikativnih toponima, geomorfološkog položaja, povijesnih podataka, kontinuiteta naseljavanja, te brojna područja uz materijalne ostatke povijesnih građevina.

Arheološke lokalitete i zone utvrđene ovim planom potrebno je detaljno istražiti, te planskim dokumentima nižeg reda utvrditi način njihovog korištenja. Unutar izgrađenih područja naselja preporuča se detaljno istraživanje arheoloških lokaliteta do sterilnog sloja te će se, sukladno rezultatima valorizacije, odlučiti o mogućnostima gradnje. Na izuzetno važnim arheološkim nalazištima gradnja neće biti moguća. Izvan izgrađenih područja prije bilo kakvih intervencija u prostoru nužno je provesti detaljno istraživanje i konzervaciju nalaza. U područjima kojim se ovim planom predviđa izgradnja objekata, a prostor nije izgrađen i priveden namjeni, obvezuje se nositelj zahvata da tijekom izrade istražnih radova koji prethode procjeni utjecaja na okoliš osigura arheološko istraživanje rezultat kojeg mora biti detaljno pozicioniranje arheoloških nalaza u prostoru i njihova valorizacija. Tako istraženi prostori obavezno se prezentiraju in situ, a projektu konzervacije i prezentacije nalaza moraju se prilagoditi planovi i projekti izgradnje objekata i uređivanja zemljišta.

Prije izvođenja zemljanih radova na arheološkom lokalitetu i zoni, nužno je provesti arheološko istraživanje. Ovisno o rezultatima istraživanja, nadležno tijelo (Konzervatorski odjel u Imotskom) odlučiti će da li je gradnja moguća, odnosno ako je gradnja moguća, u kojem obliku

i po kakvim uvjetima. Arheološka istraživanje se provode na temelju rješenja i pod nadzorom nadležnog Konzervatorskog odjela, što mora biti uvjetovano prilikom izdavanja građevinske dozvole. Zemljane radove u neposrednoj blizini arheološkog lokaliteta i zone nužno je izvoditi uz nadzor arheologa nadležnog Konzervatorskog odjela.

Arheološka lokaliteti navedeni u predmetnom elaboratu, štite se kao kulturna dobra. Radovi na samim lokalitetima ili njegovoj neposrednoj blizini podliježu odredbama naprijed citiranog Zakona.“

Smjernice za prostorno uređenje kultiviranih agrarnih krajolika

Očuvati tipološki prepoznatljive oblike naselja i okolnog kultiviranog krajolika, tako da se građevinska područja planiraju na način koji će nastaviti povijesnu matricu i karakterističnu sliku naselja. U planiranju širenja građevinskih područja naselja potrebno je ostaviti zelene cezure između naselja, a ne ih spajati u međusobno povezane cjeline. Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, puteva, suhozida, šuma i si. jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje. Zone označene kao ozelenjene i pejzažne površine treba i nadalje održavati u toj namjeni, bez širenja građevinskog područja, budući da su značajne kao prostori ekspozicije povijesnog naselja. Kultivirani agrarni krajolik potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, te usmjeravati izgradnju objekata interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmjeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija , kanali). Poljske i seoske puteve treba održavati i spriječiti njihovo proširivanje rušenjem suhozida kojima su omeđeni. Suhozide treba čuvati u najvećoj mogućoj mjeri te ih obnavljati na mjestima gdje ih se za potrebe gradnje mora privremeno razgraditi. Prilikom probijanja novih puteva, potrebno je kontaktirati nadležni konzervatorski odjel. Mjere pošumljavanja u agrarnom krajoliku neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti - inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra.

Mjere zaštite povijesno memorijalnih područja i obilježja (groblja, spomen obilježja)

Vrijedne ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim starim nadgrobnim spomenicima klesanim u kamenu te zelenilom treba održavati i čuvati u okviru prostorne organizacije i kamene plastike nadgrobnih ploča. Potrebe za širenjem groblja, rješavati u zoni manje ekspozicije groblja, uz očuvanje intaktnosti postojećeg.

Za sve zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja, potrebno je ishoditi stručno mišljenje, posebne uvjete i prethodno odobrenje od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Preporuča se da se stara likovno kvalitetna spomenička obilježja u slučaju preuređenja grobnica i zamjene novima, budu pohranjena u zasebnom dijelu groblja koje se može urediti kao mali lapidarij.

Mjere zaštite etnozona

Etnozone se uređuju stvaranjem mreže naselja u kojima se planskim pristupom revitaliziraju lokalne tradicije. Kako je očuvanje etnoloških vrijednosti neposredno vezano uz očuvanje vitaliteta naselja, potrebno je kroz djelovanje ustanova, zaklada ili fundacija promovirati elemente duhovnosti u kulturnom stvaralaštvu stanovnika etnozona, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima). U prostor etnozona ne mogu biti uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne ili funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora. Unutar prostora etnozona potrebno je uspostaviti posebne mehanizme nadzora građenja van građevinskih područja ili zona izgradnje u agrarnim područjima, tel usmjeravati izgradnju objekata unutar područja tradicionalne izgradnje ruralnih naselja. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra.“

3.9 Mjere provedbe Prostornog plana

Prostornim planom utvrđuje se obveza izrade urbanističkog plana uređenja za slijedeća područja:

Naselje	Naziv plana	Oznaka plana	Pretežita namjena	Približna površina obuhvata plana (ha)
Poljica	Poljica (Golo Brdo) - Gospodarska namjena- izvan naselja	UPU 1	Gospodarska namjena – proizvodna - pretežito zanatska (I2), neizgrađena	10,2
Drum	Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 2	Ugostiteljsko turistička namjena T2	0,34
Drum	Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 3	Ugostiteljsko turistička namjena T2	1,4
Krivodol	Neizgrađeni dio naselja	UPU 4	Mješovita namjena	7,3
Kamenmost	Neizgrađeni dio naselja	UPU 5	Mješovita namjena	2,9
Gornje Podbablje	Neizgrađeni dio naselja	UPU 6	Mješovita namjena	5,1
Kamenmost	Kamenmost - Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 7	Ugostiteljsko turistička namjena T2	9,94
Poljica	Neizgrađeni dio naselja	UPU 8	Mješovita namjena	4,47

3.10. Rekonstrukcija zgrada čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Dopuštena je rekonstrukcija zakonito izgrađenih zgrada u smislu poboljšanja uvjeta života i rada, čija je namjena protivna namjeni utvrđenoj Prostornim planom a nalaze se izvan građevinskog područja.

Može se odobriti:

- formiranje građevne čestice i/ili površine za redovnu upotrebu zgrade u skladu s odredbama Prostornog plana,
- rekonstrukcija zgrade koja je neophodna za poboljšanje uvjeta stanovanja i rada;
- prenamjena zgrade.

Zakonito izgrađene zgrade u korištenju, koje su izgrađene izvan građevinskog područja određenog ovim Prostornim planom mogu se rekonstruirati prema slijedećim uvjetima:

a) omogućava se dogradnja, odnosno nadogradnja osnovne zgrade, tako da nova površina zgrade ne prelazi ukupno 100 m^2 bruto tlocrtne površine i da se ne povećava broj stanova.
b) zgrade koje imaju veću površinu od 100 m^2 ne mogu se dograđivati.
c) omoguća se gradnja još jedne etaže i kosog krova sa nadozidom visine do 1,2 m.
d) uz osnovnu zgradu moguće izgraditi prizemnu pomoćnu zgradu površine do 50 m^2.
c) za zgrade izgrađene izvan građevinskog područja se može odrediti građevna čestica, odnosno zemljište za redovnu upotrebu zgrade.

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Na temelju članka 109. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13, 65/17 i 114/18) i mišljenja JU Zavoda za prostorno uređenje, Klasa:350-01/19-01/20, Ur.broj: 2181-210-02-19-2/PM od 8. ožujka 2019. godine, Općinsko Vijeće Općine Podbablje na svojoj 13. sjednici, održanoj 18. ožujka. 2019. godine, donijelo je

ODLUKU
o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Podbablje II

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Donose se Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Podbablje („ Službeni glasnik Općine Podbablje “, br. 2/11 i 5/15), u daljnjem tekstu: Izmjene i dopune PPU.

Izmjene i dopune PPU se izrađuju sukladno Odluci o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Podbablje II („ Službeni Glasnik Općine Podbablje “, br. 02/2017).

Članak 2.

Izmjene i dopune prikazane su u elaboratu pod naslovom “Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Podbablje II“, koji se sastoji od:

Knjiga 1.

I TEKSTUALNI DIO
Obrazloženje
Odredbe za provođenje

II. GRAFIČKI DIO

4a.GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I GRADITELJSKA BAŠTINA	1:25.000
4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	1:5000

Članak 3.

U članku 7. stavak (1) mijenja se i glasi:
„(1) Prostornim planom su određena građevinska područja naselja mješovite i isključive namjene i izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene;

- Poljica (Golo Brdo) – I2, RD, proizvodna pretežito zanatska zona sa reciklažnim dvorištem;
- Poljica - GO, zona za gospodarenje građevinskim otpadom;

za koja se propisuju uvjeti uređenja prostora, gradnje novih građevina, zamjena i rekonstrukcija postojećih građevina.“

Članak 4.

U članku 34.a, stavak (1) mijenja se i glasi:
(1) Prostornim planom su određene zone ugostiteljsko turističke namjene (T2, T3) unutar građevinskog područja naselja i to:

- Ugostiteljsko turistička zona u naselju Ivanbegovina Drum – T2, približne

površine 0,34 ha, maksimalni broj ležajeva 100
- Ugostiteljsko turistička zona u naselju Drum – T2, približne površine 1,4 ha, maksimalni broj ležajeva 200
- Ugostiteljsko turistička zona Kamenmost – T2, približne površine 9,94 ha maksimalni broj ležajeva 500
- Ugostiteljsko turistička zona Poljica – T2, T3, približne površine 0,69 ha maksimalni broj ležajeva 150.

U članku 34.a, dodaje se stavak (4) i glasi:

(4) Za uređenje kampa u okviru ugostiteljsko turističke zone Poljica propisuju se slijedeći uvjeti:
- izgrađenost tog građevinskog područja ne može biti veća od 10%
- najmanje 40% tog građevinskog područja treba biti uređeno kao parkovni nasadi i/ili prirodno zelenilo
- smještajne jedinice ne smiju biti povezane s tlom na čvrsti način

Članak 5.

U članku 36, stavku (1) mijenja se prva alineja i glasi:

- Proizvodna namjena, pretežito zanatska (I2) na području Poljica – Golo Brdo, površine oko 10,20 ha.

U članku 36, stavku (2) mijenja se druga alineja i glasi:

- „reciklažno dvorište"

Članak 6.

Iza članka 36. dodaju se članci 36 a i 36 b koji glase:

Članak 36.a

„(1) Prostornim planom utvrđeno je izdvojeno građevinsko područje gospodarske – proizvodne namjene:

- reciklažno dvorište za građevinski otpad - GO na području Poljica, površine od oko 1,1 ha

(2) Funkcionalna cjelina reciklažno dvorište za građevni otpad namijenjeno je razvrstavanju i privremenom skladištenju građevnog otpada i otpada od rušenja objekata. Na reciklažnom dvorištu sakuplja se građevni otpad, razvrstava, a potom ga mehanički obrađuje te privremeno skladišti.

(3) Na reciklažnom dvorištu prihvaćaju se sve kategorije neopasnog građevnog otpada.

(4) Reciklažno dvorište za građevni otpad je namijenjeno za fizičke i pravne osobe koje će moći dovoziti izdvojene sastavnice građevnog otpada u uredovno vrijeme, svakog radnog dana.

(5) Reciklažno dvorište ima četiri odvojene površine:
- Prihvatna zona (namijenjena prihvatu i privremenom skladištenju građevnog otpada do njegove obrade);
- Zona obrade građevnog otpada (izdvajanje metalnih komada pomoću magneta, drobljenje građevnog otpada i klasiranje u frakcije);
- Zona skladištenja i otpreme recikliranog agregata;
- Odlagalište inertnog otpada.

(6) Građevni otpad je potrebno u potpunosti (ili u najvećoj mogućoj mjeri) oporabiti odnosno reciklirati bez njegova trajnog odlaganja u prirodni okoliš, a u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i Strategijom. Potrebno je postupno doseći cilj zadan u Strategiji da se oporabi 80% količina građevnog otpada do godine 2020.

(7) Lokacijski uvjeti gradnje i uređenja reciklažnog dvorišta čija se gradnja vrši neposrednom provedbom ovog Plana su:

- namjena građevina na građevnoj čestici je u funkciji razvrstavanja i privremenog skladištenja građevnog otpada i otpada od rušenja sukladno posebnim propisima;
- na građevnoj čestici reciklažnog dvorišta koeficijent izgrađenosti natkrivenih građevina može iznositi maksimalno kig= 0,3, koeficijent iskorištenosti kis=1,0 maksimalna visina zgrada iznosi P+1 s mogućnošću izgradnje podruma, odnosno najviše 8,0 m.
- oblikovanje građevina odrediti će se tehnološkim rješenjem reciklažnog dvorišta sukladno posebnim propisima;
- oblik građevne čestice odredit će se tehnološkim rješenjem reciklažnog dvorišta sukladno posebnim propisima;
- na građevnoj čestici može se smjestiti jedna ili više građevina prema tehnološkom rješenju sukladno posebnim propisima;
- uređenje građevne čestice, planiranje zelene površine i parkirališta odrediti će se tehnološkim rješenjem reciklažnog dvorišta sukladno posebnim propisima;
- maksimalni koeficijent izgrađenosti iznosi 0,3 i maksimalni koeficijent iskorištenosti 1,0
- oblikovanje građevina odrediti će se tehnološkim rješenjem reciklažnog dvorišta sukladno posebnim propisima;
- na građevnoj čestici može se smjestiti jedna ili više građevina prema tehnološkom rješenju sukladno posebnim propisima;
- za potrebe rada reciklažnog dvorišta omogućava se postava kontejnera sa sanitarnim čvorom (smještaj zaposlenika, administracija, ...)
- građevna čestica se može priključiti na internu prometnu površinu minimalne kolničke širine 5,0 m
- parkiranje se rješava na građevnoj čestici prema slijedećim uvjetima: minimalno 10 PM mjesta za zaposlene i 10 za kamione. Na svakoj parceli potrebno je osigurati parkirna mjesta za osobe sa smanjenom pokretljivosti sukladno posebnim propisima
- moguća je realizacija objekata s prihvatom otpadnih voda u vodonepropusne sabirne jame i odvozom putem ovlaštenog pravnog subjekta ili izgradnjom vlastitih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda te ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u prirodni prijemnik, a sve ovisno o uvjetima na terenu i uz suglasnost i prema uvjetima Hrvatskih voda.
- ostalu infrastrukturu potrebno je osigurati sukladno posebnim uvjetima tijela s posebnim ovlastima
- reciklažno dvorište mora biti ograđeno, maksimalna visina ograde iznosi 2,0 m, ograda može biti žičana u kombinaciji sa zelenom živicom i/ili visokim zelenilom
- uređenje građevne čestice, zelene površine i parkirališta odrediti će se tehnološkim rješenjem reciklažnog dvorišta sukladno posebnim propisima, na građevnoj čestici potrebno je osigurati minimalno 20% ozelenjenih površina.
- prilikom gradnje i uređenja reciklažnog dvorišta potrebno je zadovoljiti i sljedeće posebne uvjete:
  plato reciklažnog dvorišta treba biti izveden kao vodonepropusna površina s odgovarajućim nagibom radi skupljanja voda s manipulativne površine na kojoj se nalazi drobilica. Otpadne oborinske vode se skupljaju i upuštaju u separator ulja i masti, sukladno posebnim propisima.

(8) Na prostoru lokacija za smještaj građevine za gospodarenje otpadom iz stavka 1. ovog članka rezervira se prostor za smještaj drugih građevina za korištenje i obradu sekundarnih sirovina (energane, separacije i sl.) koje se izgrađuju sukladno posebnim propisima.

(9) Trajno odlaganje ostatnog otpada potrebno je obaviti na području Regionalnog centra za gospodarenje otpadom u Lečevici."

Članak 36.b

(1) Ugostiteljsko – turistička namjena – turističko naselje (T2) Krivodol obuhvaća površinu od oko 7,96 ha. Unutar ove namjene omogućava se gradnja turističkog naselja (vila) sa maksimalno 500 ležajeva raspoređenih u maksimalno 120 vila (prosječno 4 ležaja po vili). Uz vile je moguć smještaj pomoćnih građevina, bazena, trijemova i sl.

(2) U okviru lokacije moguće je uređenje Informacijsko - kulturnog centra, pratećih ugostiteljskih sadržaja, športsko – rekreacijskih površina, kulturnih sadržaja i sl.

(3) Maksimalni koeficijent izgrađenosti iznosi 0,3 a koeficijent iskoristivosti 0,8.

(4) Minimalna građevna čestica iznosi 500 m2.

(5) Maksimalna katnost svih građevina može iznositi P+1 sa ravnim ili kosim krovom, najveće visine 7,0 m.

(6) Minimalna udaljenost građevina od granice građevne čestice iznosi 5,0 m.

(7) Vile je moguće graditi kao samostojeće građevine. Najmanje 30% građevne čestice mora biti vodopropusno i ozelenjeno kao parkovno zelenilo ili vrtovi.

(8) Moguća je gradnja podrumskih etaža koje se obračunavaju u maksimalni koeficijent iskorištenosti.

(9) Parkiranje se rješava na građevnoj čestici sukladno posebnom Pravilniku o ugostiteljsko turističkoj djelatnosti.

(10) Površina nenatkrivenog bazena, ili natkrivenog tradicijskim zelenilom i odrinom, ne ulazi u obračun koeficijenta izgrađenosti građevne čestice.

(11) Za realizaciju zone propisana je izrada urbanističkog plana uređenja.

Članak 7.

Članak 50. mijenja se i glasi:

„(1) Prostornim planom je utvrđeno da će cestovni promet imati primarno značenje u cjelokupnom prometnom sustavu s obzirom na njegovu funkciju integriranja ostalih vidova prometa. Planirana i izgrađena cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na slijedeće kategorije:

- državne ceste
- županijske ceste
- lokalne ceste

- nerazvrstane ceste

(2) Temeljem Odluke o razvrstavanju („Narodne novine“ br. 103/2017) područjem Općine Podbablje prolaze državna cesta D60: Brnaze (D1) – Trilj – Cista Provo – Imotski – G.P. Vinjani Donji (gr. BiH) i državna cesta D76: Baško Polje (D8) – Zagvozd (D62) – Grubine (D60) – Imotski – G.P. Vinjani Gornji (gr. BiH).

Područjem Općine Podbablje prolazi i planirana državna cesta: čvor Zagvozd (D62) – Imotski (D60).

(3) Za planirane priključke na državne ceste ili rekonstrukciju postojećih priključaka potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju u skladu s Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu („Narodne novine“ broj 95/14) te ishoditi suglasnost Hrvatskih cesta d.o.o. u skladu s člankom 51 Zakona o cestama („Narodne novine“ broj 84/11, 22/13, 148/13, 92/14).

(4) U cilju zaštite državnih cesta potrebno je poštivati zaštitni pojas uz cestu u skladu s člankom 55. Zakona o cestama („Narodne novine“ broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14).

(5) Županijske ceste: Ž6181, Ž6182, Ž6183, Ž6186, Ž6187.

(6) Lokalne ceste: L67147, L67150, L67158, L67159, L67160, L67162, L67164 i L67218.

(7) Županijske i lokalne ceste se mogu rekonstruirati na način da se izvrši izmjena horizontalnog i vertikalnog profila i položaja ceste.

(8) Prostornim planom su određene nerazvrstane ceste. Nerazvrstane ceste omogućavaju prometno povezivanje naselja i dostupnost poljoprivrednih i ostalih površina a moraju imati najmanju širinu kolnika od 3 metra. Omogućava se gradnja i uređenje novih nerazvrstanih cesta, te razvrstavanje pojedinih cesta sukladno povećanju prometa.

(9) Prostornim planom se predviđa uređenje postojećih i izgradnja novih gospodarskih i protupožarnih putova.

(10) Za planirane ceste, koje su označene u grafičkim prikazima Prostornog plana Splitsko dalmatinske županije, određena je načelna trasa koja se utvrđuje detaljno u tehničkoj dokumentaciji. Moguća su odstupanja od planiranih i ucrtanih trasa prometnica, na način da se osigura planirano povezivanje područja i dijelova naselja. Ta odstupanja trasa planiranih cesta i ulice neće se smatrati izmjenom Prostornog plana.

(11) Omogućava se gradnja i drugih trasa cesta a koje nisu ucrtane u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana a koje predstavljaju bolje tehničko rješenje u povezivanju dijelova naselja, više naselja ili unutar naselja. Idejni projekt nove ceste koje nisu sadržane u Prostornom planu mora predložiti stručna služba Općine Podbablje.“

Članak 8.

Članci 56, 57 i 58. se brišu.

Članak 9.

Članak 72. mijenja se i glasi:

„(1) Zaštita od štetnog djelovanja povremenih bujičnih vodotoka i odvodnih kanala, kada može doći do plavljenja, ispiranja, podrivanja ili odronjavanja zemljišta i drugih sličnih štetnih pojava, te posredno do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i njihove imovine, te poremećaja u vodnom režimu, će se provoditi izgradnjom zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina, odnosno tehničkim i gospodarskim održavanjem vodotoka, vodnog dobra i regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina koje se provodi prema programu uređenja vodotoka i drugih voda u okviru Plana upravljanja vodama.

(2) U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, treba osigurati zaštitni inundacijski pojas minimalne širine:
- 10,0 m uz objekte obrambenih nasipa;
- 5,0 m od gornjeg ruba korita rijeka, kanala i ostalih vodotoka, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra.

(3) U zaštitnom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Posebno se inundacijski pojas može smanjit do 3,0 m širine, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno. Svaki vlasnik, odnosno korisnik objekta ili parcele smještene uz korito vodotoka ili česticu javno vodno dobro dužan je omogućiti nesmetano izvršavanje radova na čišenju i održavanju korita vodotoka, ne smije izgradnjom predmetne građevine ili njenim spajanjem na komunalnu infrastrukturu umanjiti propusnu moć vodotoka, niti uzrokovati eroziju u istom, te za vrijeme izvođenja radova ne smije niti privremeno odlagati bilo kakvi materijal u korito vodotoka.

(4) Postojeća neregulirana korita povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih kanala potrebno je regulacijskim radovima povezati i urediti na način da se u kontinuitetu sprovedu oborinske i druge površinske vode do uljeva u konačni recipient u skladu s vodopravnim uvjetima i ostalim aktima i planovima predviđenim Zakonom o vodama. Projektno rješenje uređenja korita sa svim potrebnim objektima, maksimalno smjestiti na česticu „javno vodno dobro" iz razloga izbjegavanja imovinsko - pravnih sporova kao i razloga prilagodbe uređenja važećoj prostorno - planskoj dokumentaciji, a koje će istovremeno omogućiti siguran i blagovremen protok voda vodotoka, te održavanje i čišenje istog. Dimenzioniranje korita treba izvršiti za mjerodavnu protoku dobivenu kao rezultat hidroloških mjerenja ili kao rezultat primjene neke od empirijskih metoda.

(5) Na mjestima gdje trasa prometnice poprečno prelazi preko bujičnih vodotoka i odvodnih kanala predvidjeti mostove ili propuste takvih dimenzija koji će nesmetano propustiti mjerodavne protoke. Ukoliko je potrebno predvidjeti i rekonstrukciju postojećih propusta zbog male propusne moći ili dotrajalosti. Također treba predvidjeti oblaganje uljeva i izljeva novoprojektiranih ili rekonstruiranih propusta u dužini min. 3,0 m, odnosno izraditi tehničko rješenje eventualnog upuštanja "čistih" oborinskih voda u korita vodotoka kojim će se osigurati zaštita korita od erozije i neometan protok vodotoka. Detalje upuštanja oborinskih voda investitor treba usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda.

(6) Tijekom izvođenja radova potrebno je osigurati neometan protok kroz korito vodotoka. Na mjestima gdje prometnica prelazi preko reguliranog korita vodotoka (trapezno obloženo korito, betonska kineta i sl.) konstrukciju i dimenzije osnovnih elemenata mosta ili propusta sa svim pripadnim instalacijama reba odrediti na način kojim se ne bi umanjio projektirani slobodni profil korita, kojim će se osigurati statička stabilnost postojeće betonske kinete, zidova ili obaloutvrde, odnosno kojim se neće poremetiti postojeći vodni režim. Os mosta ili propusta postaviti što okomitije na uzdužnu os korita, a širina istog treba biti dovoljna za prijelaz planiranih vozila. Konstrukcijsko se rješenje mosta ili propusta treba funkcionalno i estetski uklopiti u sadašnje i buduće urbanističko rješenje tog prostora.

(6) Polaganje objekata linijske infrastrukture (kanalizacija, vodovod, električni i telekomunikacijski kablovi itd.) zajedno sa svim oknima i ostalim pratećim objektima uzdužno unutar korita vodotoka, odnosno čestice javnog vodnog dobra nije dopušteno. Vođenje trase paralelno sa reguliranim koritom vodotoka izvesti na minimalnoj udaljenosti kojom će se osigurati statička i hidraulička stabilnost reguliranog korita te nesmetano održavanje, ili buduća rekonstrukcija korita. Kod neregulirаnih korita, udaljenost treba biti minimalno 3,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra zbog osiguranja inundacijskog pojasa za buduću regulaciju. U samo određenim slučajevima udaljenost polaganja se može smanjiti, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima i za svaki objekt posebno."

Članak 10.

Članak 84., stavak (1) mijenja se i glasi:
„(1) Na području općine Podbablje pravni status zaštićenog kulturnog dobra upisanog u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske imaju:

• Nepokretna kulturna dobra upisana u Registara kulturnih dobara RH:
- Kamenmost, mlinica Markičuša (Z-1872)
- Kamenmost, župna crkva sv. Luke (Z-1872)
- Poljica, sklop Domljan (Z-4005)
- Perinuša, stambeno-gospodarski sklop Perinuša (Z-5042)
- Krivodol, Kapela sv. Mihovila sa sklopom kuća u zaseoku Ujevići

• Pokretna kulturna dobra upisana u Registara kulturnih dobara RH:
- Krivodol, Inventar sakralnih predmeta iz kapele sv. Mihovila u zaseoku Ujevići

• Preventivno zaštićena kulturna dobra:
- Poljica, Gomila u Čelića gaju
- Poljica, Gomila u Čelića bunaru
- Poljica, Dva oltara iz crkve sv. Ane
- Grubine, Prapovijesna gomila"

Članak 11.

Članak 85. a mijenja se i glasi:
„(1) Povijesna naselja ruralnog karaktera su nositelji identiteta kulturnog krajolika i specifičnosti regionalnih obilježja te su kao životna sredina izloženi trajnim utjecajima. Promjenama načina života i djelatnosti stanovnika ili njihovim odseljavanjem i napuštanjem mijenjaju svoja povijesna obilježja, a time i svoj prostorni identitet. U cilju očuvanja prostornih i arhitektonskih vrijednosti naselja određene su zone zaštite. Područja zaštite kulturno povijesnih vrijednosti naseobinskih oblika (sela, zaselaka) provode se u svrhu očuvanja povijesne (tradicionalne) slike ruralnog naselja, njegova volumena, povijesne matrice i građevne strukture.

(2) Planskim dokumentima niže razine potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu ruralnog naselja. Konzervatorska podloga mora provesti valorizaciju svih elemenata prostorne i građevne strukture, te propisati uvjete obnove i uređenja kao i moguće zahvate unutar zona zaštite. Za pojedine manje cjeline potrebno je izraditi prostorne planove nižeg reda - urbanističke ili planove uređenja. Planovi trebaju imati konzervatorske podloge, odnosno osigurano konzervatorsko elaboriranje cjeline ili pojedinih dijelova. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti – inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine s obzirom na građevnu strukturu (stambene i gospodarske zgrade) i prostornu matricu, koju čini mreža putova (cesta) i

pripadajuća parcelacija. Tradicijsku arhitekturu, stambenu i gospodarsku treba dokumentirati, arhitektonski snimiti i obraditi kako bi se odredili uvjeti zaštite, te način i metode obnove kojima bi se prilagodili suvremenim uvjetima življenja.

(3) U navedenim ruralnim cjelinama općenito se ne preporučavaju interpolacije zbog guste izgrađenosti starih povijesnih sklopova. Dozvoljavaju se samo tipološke rekonstrukcije koje podrazumijevajuizgradnju koja je unutarnjom organizacijom prostora, komunikacijom sjavnim površinama, gabaritima i namjenom usklađena s postojećim okolnim povijesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tokove unutar ruralne cjeline. Posebno je potrebno očuvati odnos izgrađenog dijela ruralne cjeline s neposrednim agrarnim okolišem i poljoprivrednim površinama unutar cjeline. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina. Tradicijske građevine moguće je prilagoditi suvremenim stambenim funkcijama, uz očuvanje njihovog vanjskog izgleda. U kontaktnoj zoni povijesne jezgre, u okviru granica naselja, moguća su manja proširenja građevinskih područja naselja, uz uvjet da nova gradnja poštuje oblike i materijale tradicijske arhitekture.

(4) Proširenje građevinskih područja postojećih naselja planirati na načinkojim bi se zadržala homogenost slike povijesnog naselja, kvalitetna ekspozicija i zelene cezure između pojedinih naselja, što znači da je neprihvatljivo širenje građevinskih područja u smjeru prilaznih cesta s kojih se doživljavaju kvalitetne vizure na povijesnu jezgru naselja tenjihovo međusobno spajanje u povezane cjeline. U planiranju širenja građevinskih područja naselja, njihovom dimenzioniranju i prostornom smještaju, treba nastojati očuvati njihov karakter, s obzirom na tip (zbijeni zaselak ili longitudinalni niz), i karakter naselja (selo sa središnjim funkcijama, zaselak). Jednako je važno čuvanje kvalitetnog kultiviranog krajolika, poljodjelskih površina, puteva, suhozida, šuma i si., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje. Zone označene kao ozelenjene i pejzažne površine treba i nadalje održavati u toj namjeni, bez širenja građevinskog područja, budući da su značajne kao prostori ekspozicije povijesnog naselja.

(5) Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem (dvorištem, vrtom, pristupom i si.) Raznim mjerama na razini lokalne zajednice potrebno je poticati obnovu i održavanje starih, umjesto izgradnje novih kuća. Preporuča se staru kuću sačuvati i obnoviti, te ju koristiti za trajno ili povremeno stanovanje ili u turističke svrhe (seoski turizam). U obnovi postojećih kuća treba koristiti tradicionalne materijale (kamen, drvo) i način gradnje, bez uvođenja novih materijala. Nova izgradnja treba svojim gabaritima biti usklađenas postojećom, uz poštivanje tradicijske pravokutne tlocrtne dispozicije, katnosti (prizemnice, katnice), izgleda krovišta (dvostrešno, pokriveno ravnim utorenim crijepom tzv. francuzicom), te uz upotrebu tradicijskih detalja (kamene balature, drveni zatvori, solari) i korištenje autohtonih materijala. Uređivanje svih vanjskih ploha objekata u ruralnim cjelinama mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i tradicionalnih građevinskih materijala kako bi se uspostavio harmoničan odnos s postojećim vrijednostima naselja i prostora kao povijesnog kulturnog krajolika.

(6) Svi građevinski zahvati na pojedinačnom nepokretnom kulturnom dobru, objektima unutar kulturno-povijesne cjeline, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra mogu se poduzimati samo uz prethodno utvrđivanje posebnih uvjeta i ishođenje prethodnog odobrenja za radove od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Kod izdavanja uvjeta za izgradnju bilo koje vrste zgrade potrebno je paziti na mikroambijent naselja, tj. novogradnju uskladiti sa zatečenim tlocrtnim i visinskim gabaritima postojeće zgrade (ili postojećih zgrada) kako bi se ustrojio skladan graditeljsko-ambijentalni sklop. Prilikom izdavanja lokacijske i građevinske dozvole za novu izgradnju u ovim zonama, potrebno je nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom podnijeti zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara."

Članak 12.

Članak 85.b mijenja se i glasi:

Smjernice za prostorno uređenje pojedinačnih sakralnih i civilnih kulturnih dobara

„(1) Sve povijesne građevine navedene u Popisu i označene prema vrstama na kartografskom prikazu bez obzira na njihov trenutni pravni status zaštite podliježu obvezama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Kako se osnovna načela zaštite temelje na integralnom sagledavanju spomenika i njegove neposredne okoline, uspostavlja se i zona "zaštite ekspozicije" na prostoru oko pojedinačnog kulturnog dobra u svrhu zadržavanja građevina u okviru njihovog autentičnog okruženja, sprječavanja nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini, posebno one predimenzioniranih gabarita, neprimjerenih materijala i oblikovanja koje mogu zakloniti vizure na kulturno dobro ili s njega na neposredni kontaktni prostor. Ovo se odnosi na povijesne građevine koje se ne nalaze u zoni naselja vrednovanog kao kulturno dobro, te na one koje imaju znatnu ulogu u oblikovanju šireg prostora, odnosno kada ovaj prostor sudjeluje u formiranju slike povijesne vrijednosti (crkve s vertikalom tornja ili preslice, tvrđave i si.). Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena svojstva kulturnog dobra kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedni dio.

(2) Osim definiranja režima zaštite, predviđaju se smjernice i mjere za zahvate na sakralnoj i civilnoj graditeljskoj baštini, kako bi se zaštitila od daljnjeg propadanja i degradiranja arhitektonskih i stilskih vrijednosti, te uključila u suvremeni život. Sakralni i civilni kompleksi mogu mijenjati namjenu tek temeljem izvršene konzervacije, a od općih intervencija na građevinama, s obzirom na njihovu visoku spomeničku vrijednost predviđaju se slijedeći zahvati: konzervacija, restauracija, građevinska sanacija te rekonstrukcija, ukoliko se takve metode potvrde kao poželjne u postizanju integriteta kulturnog dobra.

(3) Sve građevinske i druge intervencije u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je na temelju odgovarajuće detaljne planske i projektno-tehničke dokumentacije kojima prethode snimci postojećeg stanja, konzervatorske studije, konzervatorsko-restauratorski istražni radovi, ishoditi stručno mišljenje, posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Prilikom izdavanja lokacijske i građevinske dozvole potrebno je nadležnom Konzervatorskom odjelu u Imotskom podnijeti zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Također se određuje da arhitektonski projekti ili projekti uređenja koji se na bilo koji način odnose naspram pojedinačnog nepokretnog kulturnog dobra (registriranog, preventivno zaštićenog ili evidentiranog) trebaju imati posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela , odnosno konzervatorsku suglasnost istog. Sve zahvate na pojedinačnim zaštićenim kulturnim dobrima (dokumentiranje, projektiranje i izvođenje) mogu izvoditi isključivo projektanti i izvođači koji za to imaju dopuštenje Ministarstva kulture za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a radove treba izvesti pod stručnim nadzorom Konzervatorskog odjela u Imotskom.

(4) Na području obuhvata prostornog plana općine Podbablje postoji izrazito veliki broj usputnih kapelica kao i kapelica na grobljima, lako sve kapelice nisu pojedinačno unesene u ovu podlogu na njih se odnose svi režimi zaštite kao i za ostale sakralne objekte.“

Članak 13.

Članak 85.c mijenja se i glasi:

Smjernice za prostorno uređenje arheoloških zona

(1) Zaštita arheološke baštine odnosi se i na neistražena te na potencijalna nalazišta sukladno odredbama čl. 45, čl. 46, čl. 47, čl. 48 i čl. 49. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14), kojim je određeno ako se pri izvođenju radova naiđe na arheološko nalazište izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja izvijestiti nadležno tijelo. Arheološki lokaliteti i zone utvrđene ovim Izmjenama i dopunama Konzervatorskog elaborata potrebno je detaljno istražiti ili dokumentirati, te utvrditi način korištenja aheoloških lokaliteta i zona. Svi navedeni lokaliteti predstavljaju vrijednu kulturnu baštinu i značajni su elementi kako za kulturni tako i za povijesni identitet prostora općine Podbablje.

(2) Arheološki lokaliteti i zone koji su istraženi ili potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet prostora, a samo ih je vrlo malen broj istražen, dokumentiran i prezentiran. Upravo zbog stupnja neistraženosti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara. Većina lokaliteta indicirana je na temelju slučajnih nalaza, no veći broj čini skupina potencijalnih nalazišta, pretpostavljenih na temelju indikativnih toponima, geomorfološkog položaja, povijesnih podataka, kontinuiteta naseljavanja, te brojna područja uz materijalne ostatke povijesnih građevina.

(3) Arheološke lokalitete i zone utvrđene ovim planom potrebno je detaljno istražiti, te planskim dokumentima nižeg reda utvrditi način njihovog korištenja. Unutar izgrađenih područja naselja preporuča se detaljno istraživanje arheoloških lokaliteta do sterilnog sloja te će se, sukladno rezultatima valorizacije, odlučiti o mogućnostima gradnje. Na izuzetno važnim arheološkim nalazištima gradnja neće biti moguća. Izvan izgrađenih područja prije bilo kakvih intervencija u prostoru nužno je provesti detaljno istraživanje i konzervaciju nalaza. U područjima kojim se ovim planom predviđa izgradnja objekata, a prostor nije izgrađen i priveden namjeni, obvezuje se nositelj zahvata da tijekom izrade istražnih radova koji prethode procjeni utjecaja na okoliš osigura arheološko istraživanje rezultat kojeg mora biti detaljno pozicioniranje arheoloških nalaza u prostoru i njihova valorizacija. Tako istraženi prostori obavezno se prezentiraju in situ, a projektu konzervacije i prezentacije nalaza moraju se prilagoditi planovi i projekti izgradnje objekata i uređivanja zemljišta.

(4) Prije izvođenja zemljanih radova na arheološkom lokalitetu i zoni, nužno je provesti arheološko istraživanje. Ovisno o rezultatima istraživanja, nadležno tijelo (Konzervatorski odjel u Imotskom) odlučiti će da li je gradnja moguća, odnosno ako je gradnja moguća, u kojem obliku i po kakvim uvjetima. Arheološka istraživanje se provode na temelju rješenja i pod nadzorom nadležnog Konzervatorskog odjela, što mora biti uvjetovano prilikom izdavanja građevinske dozvole. Zemljane radove u neposrednoj blizini arheološkog lokaliteta i zone nužno je izvoditi uz nadzor arheologa nadležnog Konzervatorskog odjela.

(5) Arheološka lokaliteti navedeni u predmetnom elaboratu, štite se kao kulturna dobra. Radovi na samim lokalitetima ili njegovoj neposrednoj blizini podliježu odredbama naprijed citiranog Zakona."

Članak 14.

Dodaju se novi članci 85.d , 85. e i 85. f koji glase:

„Smjernice za prostorno uređenje kultiviranih agrarnih krajolika

Članak 85.d

(1) Očuvati tipološki prepoznatljive oblike naselja i okolnog kultiviranog krajolika, tako da se građevinska područja planiraju na način koji će nastaviti povijesnu matricu i karakterističnu sliku naselja. U planiranju širenja građevinskih područja naselja potrebno je ostaviti zelene cezure između naselja, a ne ih spajati u međusobno povezane cjeline. Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, puteva, suhozida, šuma i si. jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje. Zone označene kao ozelenjene i pejzažne površine treba i nadalje održavati u toj namjeni, bez širenja građevinskog područja, budući da su značajne kao prostori ekspozicije povijesnog naselja. Kultivirani agrarni krajolik potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, te usmjeravati izgradnju objekata interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmjeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija , kanali). Poljske i seoske puteve treba održavati i spriječiti njihovo proširivanje rušenjem suhozida kojima su omeđeni. Suhozide treba čuvati u najvećoj mogućoj mjeri te ih obnavljati na mjestima gdje ih se za potrebe gradnje mora privremeno razgraditi. Prilikom probijanja novih puteva, potrebno je kontaktirati nadležni konzervatorski odjel. Mjere pošumljavanja u agrarnom krajoliku neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti - inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra.

Mjere zaštite povijesno memorijalnih područja i obilježja (groblja, spomen obilježja)

Članak 85.e

(1) Vrijedne ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim starim nadgrobnim spomenicima klesanim u kamenu te zelenilom treba održavati i čuvati u okviru prostorne organizacije i kamene plastike nadgrobnih ploča. Potrebe za širenjem groblja, rješavati u zoni manje ekspozicije groblja, uz očuvanje intaktnosti postojećeg.

(2) Za sve zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja, potrebno je ishoditi stručno mišljenje, posebne uvjete i prethodno odobrenje od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Imotskom. Preporuča se da se stara likovno kvalitetna spomenička obilježja u slučaju preuređenja grobnica i zamjene novima, budu pohranjena u zasebnom dijelu groblja koje se može urediti kao mali lapidarij.

Mjere zaštite etnozona

Članak 85.f

(1) Etnozone se uređuju stvaranjem mreže naselja u kojima se planskim pristupom revitaliziraju lokalne tradicije. Kako je očuvanje etnoloških vrijednosti neposredno vezano uz očuvanje vitaliteta naselja, potrebno je kroz djelovanje ustanova, zaklada ili fundacija promovirati elemente duhovnosti u kulturnom stvaralaštvu stanovnika etnozona, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima). U prostor etnozona ne mogu biti uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne ili funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora. Unutar prostora etnozona potrebno je uspostaviti posebne mehanizme nadzora

građenja van građevinskih područja ili zona izgradnje u agrarnim područjima, tel usmjeravati izgradnju objekata unutar područja tradicionalne izgradnje ruralnih naselja. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra."

Članak 15.

Članak 93., stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Mjere zaštite od požara projektirati u skladu s pozitivnim hrvatskim i preuzetim propisima koji reguliraju ovu problematiku, a u dijelu posebnih propisa gdje ne postoje hrvatski propisi koriste se priznate metode proračuna i modela. Posebnu pozornost obratiti na:

- Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN br. 35/94, 142/03)
- Pravilnik o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljavati u slučaju požara (NN br. 29/2013)
- Pravilnik o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN br. 08/06)
- Garaže projektirati prema austrijskom standardu za objekte za parkiranje OIB – Smjernice 2.2 Protupožarna zaštita u garažama, natkrivenim parkirnim mjestima i parkirnim etažama, 2011.
- Sprinkler uređaj projektirati shodno njemačkim smjernicama VdS ili VdS CEA 4001, 2008.
- Uredske zgrade prema američkim smjernicama NFPA 101/2012
- Trgovačke sadržaje projektirati u skladu s tehničkim smjernicama; austrijskim standardom TRVB N 138 Prodajna mjesta građevinska zaštita od požara) ili američkim smjernicama NFPA 101 (izdanje 2012.).
- Športske dvorane projektirati u skladu s američkim smjernicama NFPA 101 (izdanje 2009.).
- Obrazovne ustanove projektirati u skladu s američkim smjernicama NFPA 101 (izdanje 2009.)."

Članak 16.

Članak 95. mijenja se i glasi:

„(1) Pri izradi i donošenju Prostornog plana obvezno je primjenjivati odredbe važećih propisa i dokumenata propisanih posebnim zakonom koji uređuje područje civilne zaštite, osobito:

- Zakon o sustavu civilne zaštite (NN br. 82/15).
- Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora(NN br. 29/83, 36/85 i 42/86).
- Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (NN br. 49/17).
- Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN br. 69/16).
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva (NN br. 69/16).
- Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN br. 44/14, 31/17).
- Zakon o prostornom uređenju (NN br. 153/13 i 65/17) i Zakon o gradnji (NN br. 153/13 i 20/17).

(2) *Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju potresa:*

- Konstrukcije svih planiranih građevina uskladiti sa zakonskim i podzakonskim propisima za predmetnu seizmičku zonu.
- Za područja na kojima se planira izgradnja većih stambenih i poslovnih građevina potrebno je izvršiti geomehaničko i drugo ispitivanje terena kako bi se postigla maksimalna sigurnost konstrukcija na predviđene potrese.
- Osigurati dovoljno široke evakuacijske putove.

- Građevine društvene infrastrukture, športsko rekreacijske, zdravstvene i slične građevine koje koristi veći broj različitih korisnika, kao i javno prometne površine, moraju biti građene ili uređene na način da se spriječi stvaranje arhitektonsko urbanističkih barijera.
- Pri projektiranju valja poštivati postojeće tehničke propise (Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima) i Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora). Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove i potrebno je omogućiti nesmetan pristup svih vrsta pomoći u skladu s važećim propisima o zaštiti od požara, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

(3) Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju poplava (bujica):

- Zabraniti izgradnju ili širenje postojećih građevinskih područja u poplavnom području Imotskog polja.
- U dosadašnjim građevinskim područjima koji su u potencijalno poplavnom području, investitori i projektanti stambenih objekata, prometnica i ostalih objekata, a posebno važnijih poslovnih građevina (farme, skladišta i sl.), dužni su uzeti u obzir navedenu činjenicu, te predmetne objekte uskladiti sa uvjetima koji se mogu javiti uslijed velikih voda. U područjima gdje je prisutna opasnost od poplava, a prostorno planskom dokumentacijom je dozvoljena gradnja objekti se moraju graditi od čvrstog materijala na način da dio objekta ostane nepoplavljen i neoštećen.
- Sustavno uređenje vodotoka i korita bujica, odnosno radovi u slivu u cilju smanjenja erozijske sposobnosti takvih povremenih vodotoka (pošumljavanje, izgradnja stepenica za zadržavanje nanosa i dr.)
- Prije razdoblja vlažnog vremena i prije pojave velikih pljuskova obići objekte u koritu bujica (prvenstveno propuste u koritu bujica) i izvršiti čišenje od nečistoća (stabla, granje, otpad i dr.), kako bi se spriječilo izlijevanje vode iz korita.
- Na bujičnim tokovima potrebno je provesti zaštitu od erozije i uređenje bujica koja obuhvaća biološke i hidrotehničke radove (čišenje korita bujica, po potrebi obloga korita i dr.).
- Izgradnjom i uređenjem područja u urbaniziranim područjima postojeći bujični kanali postaju glavni odvodni kolektori oborinskih voda s urbaniziranih područja te površinskih voda s ostalih dijelova slivnog područja.
- Zaštitu od štetnog djelovanja bujičnih voda treba provoditi u skladu sa Zakonom o vodama, Državnim i operativnim planovima obrane od poplava.

(4) Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju tehničko - tehnološke katastrofe i velike nesreće u gospodarskim objektima:

- Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari, mogu se obavljati samo u građevinama ili njenim dijelovima koji su izgrađeni sukladno važećim propisima koji uređuju predmetnu problematiku. Ove zahtjeve je nužno ugraditi u dokumente prostornog uređenja.
- U blizini zatečenih lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba. (dječji vrtići, škole, sportske dvorane, trgovački centri, stambene građevine i sl.);
- Nove objekte koji se planiraju graditi u kojima se pojavljuju opasne tvari potrebno je locirati na način da u slučaju nesreće ne ugrožavaju stanovništvo (rubni dijelovi poslovnih zona) te obvezati vlasnike istih na uspostavu sustava za uzbunjivanje i uvezivanje na nadležni županijski centar 112.

- Za potrebe gašenja požara u hidrantskoj mreži treba, ovisno o broju stanovnika, osigurati potrebnu količinu vode i odgovarajućeg tlaka. Prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža, ukoliko ne postoji treba predvidjeti vanjsku hidrantsku mrežu sukladno propisima.
- Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara na građevini ili otvorenom prostoru treba planirati odgovarajuće vatrogasne pristupe, prilaze i površine za operativni rad vatrogasnih vozila.

(5) Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju epidemiološke i sanitarne opasnosti:

- Mjerama zaštite u dokumentima prostornog uređenja potrebno je eventualna privremena odlagališta otpada planirati na većoj udaljenosti od naseljenih mjesta kao i od podzemnih vodotoka na području općine Podbablje, te na mjestima gdje bi na najmanji mogući način onečišćavala okoliš.
- Eventualne gradnje životinjskih farmi također planirati na povećanoj udaljenosti od naseljenih mjesta i vodotoka, a sukladno pozitivnim propisima koji reguliraju ovu problematiku.

(6) Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja općine Podbablje:

- Obveza izgradnje skloništa je propisana Zakonom o unutarnjim poslovima kojima je određeno da se skloništa grade u skladu s prostornim planovima). Obveza izrade planova „mjera zaštite" je propisana Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti je propisano da nadležno tijelo postavlja zahtjeve glede ugroženosti). Opći zahtjevi ugroženosti su propisani i sadržani u Pravilniku o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu.
- Sukladno navedenom Pravilniku gradovi i općine Splitsko-dalmatinske županije svrstani su u područja 1.- 4. stupnja ugroženosti u kojima se planira gradnja skloništa.
- Područje općine Podbablje je s obzirom na broj stanovnika (4.709 stanovnika prema popisu 2011. godine) i postojanje objekata koji su posebno ugroženi, svrstano u zonu .... stupnja ugroženosti.
- U slučaju planiranja i gradnje velikih i složenijih objekata (poslovni kompleksi, škole, javni objekti, turistički kompleksi, objekti društvenog standarda i sl.) planirati izgradnju skloništa sukladno propisima. Skloništa se grade u najpogodnijem ukopanom dijelu objekta sa mogućnošću lociranja rezervnog izlaza izvan zone ruševina - H/2 objekta."

Članak 17.

U članku 96., stavku (1), u tablični prikaz mijenja se i glasi:

Naselje	Naziv plana	Oznaka plana	Pretežita namjena	Približna površina obuhvata plana (ha)
Poljica	Poljica (Golo Brdo) - Gospodarska namjena- izvan naselja	UPU 1	Gospodarska namjena – proizvodna - pretežito zanatska (I2), neizgrađena	10,2
Drum	Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 2	Ugostiteljsko turistička namjena T2	0,34
Drum	Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 3	Ugostiteljsko turistička namjena T2	1,4

Krivodol	Neizgrađeni dio naselja	UPU 4	Mješovita namjena	7,3
Kamenmost	Neizgrađeni dio naselja	UPU 5	Mješovita namjena	2,9
Gornje Podbablje	Neizgrađeni dio naselja	UPU 6	Mješovita namjena	5,1
Kamenmost	Kamenmost - Ugostiteljsko turistička namjena T2- u naselju	UPU 7	Ugostiteljsko turistička namjena T2	9,94
Poljica	Neizgrađeni dio naselja	UPU 8	Mješovita namjena	4,47

Članak 18.

Članak 97. mijenja se i glasi:

(1) Urbanistički plan uređenja gospodarske namjene (UPU 1), obuhvata oko 10,2 ha čini neizgrađeno građevinsko područje izvan naselja. Kod utvrđivanja detaljne namjene površina i uređenja prostora za neizgrađene zone potrebno je posebnu pažnju usmjeriti na rješenje prometnica, osiguranja pristupnih cesta i rješenje priključka na glavnu prometnicu. U odnosu na ukupno površinu zone najmanje 60% treba planirati za osnovne sadržaje. Unutar zone određena je površina za reciklažno dvorište. Ostatak zone planirati za prateće sadržaje, manipulativne i zelene površine. Sadržaji koji zagađuju okolinu se isključuju. Uvjeti uređenja zone i gradnje pojedinačnih sadržaja na građevni česticama koji se razrađuju obveznim urbanističkim planom uređenja trebaju biti u skladu sa uvjetima određenim u članku 36.

(2) Urbanistički plan uređenja za ugostiteljsko turističke namjene unutar naselja (UPU 2 Šeminovac - Krivodol, UPU 3 i 4 Drum te UPU 8 Kamenmost) donose se u skladu s uvjetima propisanim u članku 31. i članku 34.a ovih Odredbi.

(3) Ostali Urbanistički planovi uređenja (UPU – 5, 6 i 7) obuhvaćaju zone mješovite namjene (neizgrađeni neuređeni dio građevinskog područja naselja Poljica, Kamenmost i Gornje Podbablje). Urbanističkim planom potrebno je detaljnije razraditi uličnu mrežu i komunalnu infrastrukturu u naselju na način da se osigura kolna dostupnost minimalno do prostornih cjelina ujednačenih karakteristika uređenja i korištenja. Planirati novu regulaciju i potrebne sadržaje toga dijela naselja.

(4) Uvjeti gradnje i uređenja koji se razrađuju urbanističkim planom uređenja trebaju biti u skladu sa uvjetima određenim u i mogu biti stroži od tih uvjeta određenih u Prostornim planu.

(5) Granice obuhvata urbanističkih planova uređenja prikazane su u grafičkom dijelu Prostornog plana, kartografski prikaz broj 4. Građevinska područja u mjerilu 1:5.000.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

(1) Donošenjem ove Odluke prestaje važiti grafički dio br. 4. Građevinska područja naselja u mj. 1:5000 i 4.a. Građevinska područja naselja i graditeljska baština u mj. 1:25000.

(2) Izvornik Prostornog plana uređenja općine Podbablje, sadržaj kojega je utvrđen u članku 3. ove odluke, izrađen je u pet primjeraka.

(3) Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja općine Podbablje stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku općine Podbablje".

KLASA: 35-02/01-19/1

UR BROJ: 2129-05/01-19-6

Drum, 18. ožujka 2019. god

REPUBLIKA HRVATSKA OPĆINA PODBABLJE 1 DRUM OPĆINSKO VIJEĆE SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Danijel Dodig

III GRAFIČKI DIO